

BÜTÜN ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ,
BİRLEŞİN!

savaş yolu

12

HAFTALIK GAZETE

17 Nisan 1979, Salı

Yıl : 1

Fiyatı : 10 TL.

bu
hafta

Emperyalizmin
kürkçü
dükkanı
ve bölücülük
edebiyatı

SAYFA : 2

**Tekelci
sermayenin
sendikal
harekete
saldırısı**

SAYFA : 8-9

**DEVRİMCİ
ÇİZGİ**

SAYFA : 3

Gerici
basının
yeni
kazancı :
Aydınlık
Gazetesi

SAYFA : 7

NATO'YA KARŞI

SAVAŞIM GÜNCELDİR

TÜSTAV

Emperyalizmin kürkçü dükkânı ve bölücülük edebiyatı

Martın son günleriyle Nisan'ın ilk günlerinde, Türkiye'de en çok sözü edilen konu 'kontak kapama' ve küçük esnafın direniş tehdidi oldu. Aslında, konu muhalefetin olduğu kadar hükümetin de işine gelmişti. Her iki taraf da kendi açısından bir «soy» yapabileceğini hesaplıyor. Her iki taraf da, tekeli burjuvazi adına, emekçi yığınların dikikattini temel sorunlardan koparıp bu türden «bir bardak sudu furtuna»lara dönüştürme operasyonuna başarıyla ulaşıyordu.

Türkiye Soförlere ve Otomobilciler Federasyonu'nun AP milletvekili ve MHP sempatisiz başkanı Hüsamettin Tiyansan'ın son zamanları balane ederek, sofor esnafının haklarını koruma ve yasal direniş hakkını kullanma» gerekçeyle «kontak kapama» eylemine geçeceğini Federasyon adına ilan ederken, aslında AP Genel Başkanı Demirel'in MHP desteğinde yürüttüğü «Türkiye'yi Şil'e çevirelim» oyununun yeni bir sahnesini sergiliyordu. Kendisi Pinochet olmasa bile Pinochet'lik özelliklerine göz kırpan, «ben hazırım» diye Demirel, aslında Alende-Eoyit beznetmesini yaparken, hiç de sonradan kıvrıldığı gibi ekonomik bir benzetime yapmakla yetinmemişti. Alende beznetmesi, AP-MHP ikilisinin «beki tutar diye sahnelenmeye çalıştıkları faşistler» tezini bir oyunun başlangıcıydı. Nitekim, hemen ardından MHP'li kadimlerin AP'li kadimlarla birlikte tencere, tava, boz pazar şilesi, boz gaz tüpleri ile gösteriyel yazılandıkları haberleri geldi. Ardından da Tiyansan 'kontak kapama eylemini ilan etti. Onu AP-MHP ekillimi küçük esnaf dernekleri izledi.

Ancak Soförlere Federasyonuna dahil her bir derneğin, her bir bölgenin farklı siyasal havaları kaldırımı Tiyansan da çok iyi biliyordu. Sıkıyönetim bölgelerinde eylemin uygulanmayacağı da daha baştan bilinmekteydi. Nitekim «kontak kapama eyleminin ilanı»nı hemen ardından, Federasyonun dahil CHP güdümlüde estetik derneklerden, hem de en önemlilerinden, eylemi siyasal amaçlı bulduklar. AP çıkarlarına hizmet ettiler «memleket çıkarlarını hiçe saydıkları için» katılmayacakları, sofor esnafının ötekinden dar günlerinde halkı yalnız bırakmayacağı yolunda, aslında CHP ekillimi taşıyan tepkiler yükseldi.

Daha Mart'ın son günlerinde, eylemin başarısız kalacağı, hedefine varmayacağı, üstelik Federasyonun AP'li MHP'li kadimını yipratacağı kesinlikle belli olmuştu. İşte tam bu noktada, hükümetin de soyl sosyal demokrasinin yığın eylemi ve yığın korkusu besleme çıktı. Hükümet, eyleme son dercede sert bir tepki göstererek, «kontak kapama»yı hem «savunma» bildirileriyle, hem de Hükümet bildirileriyle yasakladı. Bu gerekçe telasi ve korkunun özünde bilimsel yığınları kıskırtarak gerilim-faşist emellerle alet etmeye çalışılanın geriletilmesi değil, yığınlardan korku vardı. İşin ilginç yanı direnişin bu yollarla yasaklanması üzerine AP'den ve Tiyansan Kanadından, gerektermek de olsa sert bir tepki gelmemesiydi. Böylece işin

danışıklı döviz öldüğü, ekonomik bunalmın tüm yükünlü yüklenen emekçi sınıfların bir bölümlü olan sofor esnafı ve küçük esnafın haklarını korumanın göstermelik gerekçe olduğu bir kez daha ortaya çıktı.

KÜÇÜK ESNAFI -ŞOFÖRÜ EZEN KİM ?

Gerçekleşmeyen kontak kapama eylemi küçük esnafın durumu ve toplumdaki sınıfsal konumu sorununu yeniden gündeme getirdi. ve benzeri örnekler, bu konudaki teoriler, işçi sınıfı biliminin konuyla ilgili doğrularını defalarca somutlamıştır. Türkiye'de olup bitenler de diğer örneklerden çok farklı değildir.

Kent orta katmanlarının bir bölümü olan küçük esnaf - küçük zanaatkar kesim, tekelilleşmiş gelişmeye birlikte, ekonomik ve toplumsal açıdan hızla bir gerileme için girişimlerini bilimselince varmaya başlıyorlar. Türkiye'de de aynı gelişme oldu. DP'nin ilk yıllarında bir kısa parlık dönem yaygın küçük esnaf zanaatkar kesim, tekelleşmenin hıznımasıyla birlikte, giderek yoksulluğa sürece girerler. Bu süreç 1960 -1970 döneminde büsbütün belirginleşti. O zamana kadar tarımsal kökenleri ve sınıfsal konumlarıyla gerici slyasellerin ve aklınların yereye çöküldü, devrimsel olan bu toplum kesim, özellikle büyük kentlerde işçi sınıfı hareketinin ve genel uyanışın da özel etkilemesi düzene karşı tepki içine girdi. 1970 -1974'lerde, bu tepkiyi en iyi yönlendiren siyasal aktör, «dizini değiştireceğiz», «küçük esnafı koruyacağız», «tekelleri yıkturacağız» gibi sloganlarla ortaya çıkan CHP'ydı. 1973'lerde, soforiler, küçük esnafı, önce DP sonra AP gibi gerici partiler yanında görmeye alışmış olanlar; ve tekelilleşmiş olgusunu, tekeliler karşısında orta katmanların konumunu hesaba katmayanlar, bu yığınların CHP'ye yöneliş ve nisbi bir ilerici konuma girmesi karşısında şaşkınlara...

Bu madalyonun bir yüzüydü. Madalyonun «beki yüzünde», tüm orta katmanlar gibi küçük esnafın da ikil bir yapıya sahip olması yatıyordu. Küçük burjuva ideolojisinin sınıf çatışmasından korkan özellikle işçi sınıfı karşısında hep ilerikil tavir içinde olan küçük burjuvazinin çeşitli özellikleri Türkiye küçük esnafının da sınıfsal özelliklerini meydana getiriyordu. 1974-1979 arasının toplumsal bunalmı, saransitli yılları, önceleri umut ölmüş sağ sosyal demokrasinin yaratığı hafız kırıklığı ve küçük esnafın sorunlarına vadedtiği köklü çözümleri getirmemesi, tekeliler düzeninin tüm ekonomik toplumsal baskılarına sınıfsal hissesini, kent orta katmanlarında, küçük esnafa ilerikil konumu keskinleştirirdi. Herveye olduğu gibi Türkiye'de de, AP-MHP gericihizinin, bir bölümlüde kendisi faşizn emelleri adına sönmürmeye çalıştığı bu ilerikil konumun temel nedenlerinden biri de, küçük esnafın, kendisini asıl ezene kim ve ne olduğunu ve kuruluşun nerede bulunduğunu açık-

lıkla ve bilimsel görememesiydi.

Yine de bugün, son kontak kapama eylemi girişiminde de görüldüğü gibi, Türkiye'de küçük esnaf kesimi büsbütün tekelilleşmiş olgusuna düşmüştü ve ilerikil konumunu, içinde yaşanan özel koşullarda, kendisini asıl ezene tekeliler, ilerikil sermaye olduğunu, tekelilleşen orta katmanların konumunu sürekli gerilettiğini, tüm toplum kesimleri gibi küçük esnafın gerek kurtuluşunun da işçi sınıfının yanında, sosyalizme bulunduklarını kavramasına elverişliydi. İşçi sınıfına ve onun bilimsel öncülerine düşen görev, Türkiye'de çok geniş bir katman meydana getiren bu toplum kesimine ısrarla yönlendire ve onu, bir zamanlar Şil'de örneği görüldüğü gibi geriletilen ve faşizmin yekedığı olmakla birlikte kurtarmaktır.

KÖRKÇÜ DÜKKANI

Tilkinin dönüp dolasıp geleceği yer körküç dükkânı olduğu gibi, emperyalizme bağımlı ekonomilerin dönüp dolasıp geleceği yerin de IMF çıkması olduğu artık açıkça ortada. Hükümetin «eko-

nomik önlemleri paketi»ni, yığınlardan büyük özveri istekleriyle açıklamasından ve emekçilerin sirtına dayanılmaz yükler yükleyen bu önlemleri aç bir ilac gibi ilkörlük, halkı gayrete getirmek için «arkak dışardan hiçbirşey» beğlemiyoruz, kendi gücümüzle darboğazı açacağız. Hattı bizi hoyal kırıklığına uğrattı» türünden heyecanlı ifadiler edildi. Kimileri bu sözlerle kanlılar. «İşte nihayet gerekçemiz, kendi kaynaklarımızı kullanıyoruz, emperyalizme bağımlı ilazlıyoruz» hayallerine daldılar. Aradan onbeş gün geçmedi, tüm gazetelerin baş haberleri yeniden IMF, yabancıl kredi, Türkiye'ye yardım bulmak için «doğularımız» nasil çirpindıkları oldu. Ecevit, «kendi yükümüzü kavrucağız» demişti. İki hafta sonra görüldü ki, kendi yükümüz «kavrucağız» bile yetimeyor ve bizi yakanlar yine emperyalist finans kuruluşları olacaktı.

27 Mart tarihli Terüman gazetetesinin başhaberiende «ekader kavsağı» başlığını üzerinde IMF ile anlaşarak 1 milyar 228 milyon dolar yardım hazır» yazısı yer alıyordu. Böylece ilerikil-tekel

DEMİR YARAŞIK, İLERİCİ GENÇLİĞİN ANISINDA YAŞIYOR

Elî kanlı, gözü dönmüş faşist katiller Bursa Eğitim Enstitüsü'nün yılmaz anti-faşist savaşçılarından İGD üyesi Demir Yaraşık'ı alıncak katlettiler.

İlerici gençlik Demir Yaraşık'ları unutmuyor, unutmuyacak. Anısı Yaşatılacak.

Faşistlerin kurduğu Aster-İş Sendikası Onur Kurulu üyesi Atıla Can'ı kaybettik

23 Şubat günü Beşiktaş'ta faşistlere pusuya düşürülerek vurulan Aster-İş Sendikası Onur Kurulu üyesi Atıla Can, Berlin'de tedavi edilmekte olduğu hastanede bütün ca balara rağmen kurtarılamayacak oldu.

Taşköz Tersanesinde çalıştığı sırada aynı zamanda Yıldız Mühendislik Akademisi öğrencisi ve İGD üyesi olan Atıla Can, faşistlerce kurban edildi ve 23 Şubat gecesi okula den dönerken sirtından kurbanlandı.

Cerahaspa'da hemen tedavi altına alınan Atıla Can, Uluslararası Metal Sendikaları Federasyonu ve Özgür Alman Sendikaları Birliği'nin girişimleriyle Demokratik Berlin'de tedavi ve kontrola gönderildi. Ancak Can, bütün çabalara rağmen faşist kursunlarının açtığı derin yaralar nedeniyle kurtarılamayacak oldu.

Atıla can'ın anısı yaşatılacak, faşist katillerden hesabı sorulacaktır.

sermayenin sözcüğü Terçiman, bu formüle aslında dünden razı olan hükümette «kurtuluş» yolunu

gösteriyordu. İşin düğüm noktası, başta olduğu gibi yeni devallatın yorumu pazarlığıydı. Başbakan Ecevit

yeni bir devallasyon yapılmayacağı yolunda adeta «namus sözleri» vermiş, böylece son ekonomik öneriler ve zamlarla, «düddandaki 100 liranın elî lirasının üçte birini» gösteren emekçi «yığınlar» «hiç değişme göre kalan 50 liramız almazacağız» güvencesini sağla-

mayla çalışmıştı. Yine, sık sık Batu konsunda yapıldığı, havalı kırık- kırığa uğradığını açıklayan ama birkaç gün sonra çabuk unutan aşkılar gibi yeniden emperyalizme umut bağlamaktan vazgeçmeyen Başbakan, ekonomik öneriler ve kendî yazımına kavruılacağı gibi tehditleri, yığınların Kürdû sömünde uzamasını emperyalizm canavarı kandıracağına koşulsuz krediyi razı edebileceğini namıştı. Geçtiğimiz hafta Başbakan bir kez daha yanıldı ve IMF'in konularında hiç bir değişiklik olmadı gibi, Türkiye'nin de IMF kısırdöngüsünden bu düz ve bu anlayışa çıkamayacağı artık ayın beyan görüldü. Ecevit'i ve partisini, sol güçlerin «ağından kurtarmayız» Sosyalist Enternasyonal ve tekelci sermaye adına görev olarak üstlenmiş olan Schmidt'in özel temsilcisi Kiep yardımı hızlandırılmak için Türkiye'ye geldiğinde ve kapitalist dünyaya turlamaya başladığında, kibarca işi aynı noktaya getirdi: «IMF'le anlaşmaz» dedi. Bel başlından AET yardimlarından ve AET koşullarından «ses ses etmezdi», OECD Genel sekreteri IMF'le işi ilgili tavısları etti. Bir IMF heyetinin Nisan sonlarında Türkiye'ye geleceği açıklandı, 3 Nisan tarihli Hürriyet gazetesinde IMF döndü, dolastı, yine gelmiş manşetini attıydı. Evet, emperyalizme bağımlı ekonomi, dönmüş dolmuş emperyalizmin kırık kırık dükkânına postunu kapırtmaya gitmişti. Gazetemiz beskaşa girenken, artık tartışılacak nokta, IMF'in isteği olan devallasyonun gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği değil, Başbakanı açkaya yalalayamayacak biçimde ve devallasyonun başka bir adla nasıl gerçekleştirileceğiydi.

DEVİRİMCİ ÇİZGİ

Yorum

GÜNÜMÜZDE, burjuvazinin Türkiye işçi sınıfının örgütünü gücüne karşı şiddetli ideolojik saldırısında, «göçsüzlük suçlamaları yine başı yer tutuyor. Gerici propaganda, işçi savası», «vurucu timler canları çalıyor, korku salmak için yalanı, iftirayı fora ediyor.

BU SALDIRININ dolayısı amacı çok açıktır: İşbirlikçi, tekelci burjuvazinin en soven ve terörcü kolu fazlisme gidiyor. Yaratağı gürtüldü partiri arasında faşizmin ayak seslerini gizlemeye çalışıyor. Saldırımın dolayısı amacı ise çok önemli: Bu, işçi hareketini «işçi savası» suçlamalarıyla korkutmak ve ideolojik bakımından silahsızlandırmaktır. Burjuva reformistlerinin bu korkutmacayı büyük altından gülerek seyretmesi bundandır. Onlar, işçi hareketinin ne kadar büyük kesimlerini yeminli parlamentarist yapabilirlerse, ne kadarının ağzından «barşocı sözler» koparabilirlerse, o denli düzenlerini güvenceye alacaklarını sanıyorlar.

DAHA şimdiden, sağ oportünizm konularında yer alanlar, kendilerinin ne denli «barşocı» olduklarını kanıtlamak için, TEKP'ye tipki burjuvazinin alması saldırısı yapıyor. Burjuvazinin korkutmaca politikasını sürdürüyor. Bunlar can güvenliği komiteleri gibi, halkın yığınal örgütlenmesini öğren günün koşullarına uygun örgütlenme biçimlerini karılıyor. Bu sağci oportünizme karşı savası bugün de tüm güncelliği sürüyor.

İŞÇİ sınıfının programında da belirtildiği gibi, Türkiye'de kapitalizmin görece geliştiğine karşın, tekelci sermaye oluşmuş ve bir finans oligarşisi egemenliğe yükselmiştir. Bu durum, gelişikleri, gelişmiş kapitalist ülkelerden daha çok keskinleştiriyor, ulusal demokratik görevleri sosyalist görevler arasında çok geniş yığınları devrime çekebilecek özün bir iligli doğuruyor. Bu da, bir diz otı derecede gelişmiş kapitalist ülkede görülen durumu yansıtır.

BU SOMUT çözümleme, iki ana sorunda sağ oportünizmin temellerine ağır bir darbe indirmeye olanağı verildi. Sağci oportünizmin tezleri gürtüldü oldu. Bu tezlerin birincisi, ulusal burjuvazinin ilerici rolünü abartıyor, onun işçi ayırmasızların derinleşmesini, egemen bölümlük tekelciliğe yükselmesini ve emperyalizme işbirliğine istimesini görmezden gelen, o nedenle, kapitalist olmayan yol tezdini yanlış olarak ülkeninle uydurmayı kalkın görüştür. İkincisi ise, kapitalizmin, tipki gelişmiş ülkeler örneğinde olduğu gibi, daha uzunca bir süre, kendini yeni koşullara uyduracağını, dinging gelişebileceğini varsayan görüştür. Bu görüş, yığınların eyleminden birinden birine yükseltmelerine ve özel etkenin hız bir gelişmesi devrimin yolunun açılacağını yadsıyor. «Tekellerin kusatılması» anlamında uzun bir demokratikleşme dönemini öngörüyor.

BU yanlış görüşlere karşı, işçi sınıfı, programında antiemperyalist, antişöke, antişöke halk devrimini stratejisiyle formüle etti. Bu devrimin erki olan, proletarya hegemonyasındaki ilerici demokratik sosyalist devrime, proletarya iktidarına dönüştürülmesi tezdini omayıldı.

SAGCI oportünizme karşı çekilen keskin çizgi, bu sarmaya karşı savası ortadan kaldırmak şöyle düşün, daha da keskinleştiriyor.

BUGÜN ülkemizde, yığınlar arasında biriken hoşnutsuzluğun yığın eylemlerine dönüştürülmesi öndüdeki başlıca engelleri karşı savası sağci oportünizmi ket vuruyor. Burjuva reformizminin yığınları köstekleyen ektine kar-

şı savası, örneğin, sıkıyönetim karşısında tankınan «orta yolu» tutumları, zarar veriyor.

SAGCI oportünizme ögü bir tutum da özel etkenin rolünü küçümsemekte yatıyor. Bunlar bir devrim durumunun oluşmasında özel etkenin hızlandırıcı rolünü görüyorlar. Eylemsizlikte, yığın hareketlerini örgütlemekte gereken çabaları göstermemekte bu ektim yansıyor. Günümdüze bir devrim durumundan söz etmek erken olur. Ama devrimci durumun oluşmasını uzaklatmak, kamarsarlık yaymak, yığınlarıdaki eylemsizliğin çicelliğini yadsımak bir o kadar yanlıştır.

ÜLKEMİZDE ekonomik bunalmın derinleştiği, yığınların yaşamının hızla kötüleştiği, gerici-faşist güçlerin bir hükümet devrimine, işçi sınıfının işe, tekelcere bir, ekonomik sosyal istemler için yeni toplu sözleşmelerle savasınaya hazırlandığı bir dönemde, özel etkenin rolünü her küçümsemeye büyük hatalara yol açar. Yığın eylemlerinden «faşizm gelirdi» diye kaçanlar, ya da «nasılsa yığınal olmaz» diye el kolu bağı duranlar, «faşist diktatörlükten geçirdi» diyerek hükümetin politikasına destek olanlar, onun salıntılarını savasınayanlar ne yapıyor? Gerici faşist partilere güç katmış oluyor.

MADALYONUN ÖTE YÜZÜ

ÖZNEL etkenin önemli vurgulamak, devrim durumunun nesnel karakterini unutmayı bir o şamaz. Lenin'in dediği gibi «dünnyada hiçbir bölge için, en devrim sosyal ve ekonomik nesnel proletaryası» hareketi göstermedikçe, «...» bir tek halk hareketini bile iştirakmayacağını...» anlamak o kañız çok müddür? Günümdüze göşist gruplar, Leninizme karşı saldırılarında devrim durumuyı iligli öğretiyi tepetaklak ediyor. Onun anlaşmaz bir duruma sokuyorlar. Bunlar şürekli bir devrim durumunun varlığından söz ediyorlar. Hiçbir bilimsel temelli olmayan bu görüştür, serüvençillik, bireysel terörizmin bugün de başlıca dayanağıdır.

GÖŞİST ideologlar, faşist bir diktatörlükle bir burjuva parlamentarist hükümet arasındaiki ayırımı bir yana bırakıyor, «ya hep, ya hiç» kumarını oynuyor. «Tek yol devrim» belgisiyle, günümdüzin ivedi görevlerini üzerinden atıyor. Bu türden göşist görüşler küçük burjuvazinin sabırsızlığını yansıtır. Kuskusuz, sınıf savası içinde, küçük burjuvaziyi ögü görüştür, şurada ya da burada işçi hareketi ne de buluyor. Özellikle Türkiye'nin somut durumunun çözümlemesi, terörizm «anarşisi» oluşumunun değerlendirilmesi, v.b. sorunlarında yanlış ektimler belliyor. Devrimci durum «nerine zamanına, erken soven çıkarmak pratikte güncel savası görevlerini küçümsemeye, politik alanda eylem birliği sorunlarını atlamaya ektimlerini doğuruyor. Buna karşılık, keskinleşen komünist taktikler izlemeyen devrimci özel etkenin hızlanmış için var gücüne bir çaba göstermenin devrimci bir durum yoksa olanaksız olduğunu sanıyorlar. «Ya devrim, ya karşı devrim» iktilemlerini pratik bir sorun olacağı gün gelmeden, hem devrim, hem de faşizm olmayan bu gerici «anarşisi» devrimci yaklaşılastraçak görevlerini unutarak devrimci sayılmazlar. Devrimci olmayan bir durumda devrimci olanın zorunluluğunu Lenin önemli vurgulamıştır.

savaş yolu

TEKELLERİN DİŞLERİNİ GÖSTERİYOR

Bir süreden beri hükümetle oldukça işli ilişkiler içinde görülen, «önelimler paketi»nin altında tekelcere konulan öneriler olduğu sınıf sesleriyle kavrayan işbirlikçi tekelci sermayenin dışlerini göstermeye başlamış olan IMF'in Türkiye'ye yeniden geleceği günleri beklemesi basit bir rastlantı sayılmaz. İşbirlikçi tekelci sermayenin, içinde çeşitli siyasal ektimler barındırma birliğine sermaye çıkartarı açısından bir zaman tek üyesi olanları üst örgütlerinden Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneği'nin (TÜSİAD) Türkiye'de ilk kez değişik bir propaganda yöntemi kullanarak saldırıya geçeceği bilinmekteydi. Bu amaçla tekelcere kesilerin ağızı açılmışlar 40 milyon 120 milyon lira arasında değişen bir ton Türkiye'nin endüstri reklam şirketlerinden birine ayrılmışlar ve Hür Teşebbüs Kamyonu» Tezine Projesine katırmışlar bir adla düzenlenmiş, İsa adlı SES olan saldırının hazırlarını iletmişlerdi. Bu kampanyanın perdesini Sabancı, geçtiğimiz hafta Türkiye Sanayi Odaları Birliği adına İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında araladı. Hükümetin ekonomi politikasını eleştiren Sabancı, önermelerin yararlı ve etkili olmadığını, bir durumda tezdimin daha da düşeceğini, pahalılığın artacağını, yolkarın ve işsizliğin büyüyeceğini ileri sürdü. İşçi sınıfımızın tarihine «tarışsel ihanet toplantısı» olarak geçecek olan Hükümet - İşveren - İşçi Konfederasyonları (Türk - İş - DİSK) ortak toplantısının Başbakan tarafından sıyasal a-

(Devamı 14. Sayfa da)

30. Kuruluş Yıldönümünde NATO protesto edildi

Emperyalizmin saldırgan örgütlü NATO'nun kuruluşunun 30'uncü yıldönümü olan 4 Nisan 1979'da Türkiye'nin çeşitli yerlerinde protesto eylemleri yapıldı. Sınıf ve kitlesel sendikacılığın klavuz edimini işçi sendikaları, demokratik yığın örgütleri ya yarıadıkları bildirilerle, NATO'nun saldırganlığını, savasçı yüzünü, bir çok ülke halkına getirdiği felaketleri sergilediler. Bu açıklamalarda, Orta Doğu'da CENTO'nun çökmesiyle ortaya çıkan yeni durumda ABD emperyalizminin

«NATO'ya karşı savaşım günceldir»

nin Türkiye üzerinde yeni hesaplar peşinde olduğu, bu nedenle NATO'ya karşı savaşım güncel olduğu» vurgulandı.

Karamürsel'de «NATO'ya Hayır» mitingi düzenlendi. Köseköy-Karamürsel arasında bulunan ABD üsleri civarında yapılacak 50 kilometrelik yürüyüş ise Kocaali Valiliği izin vermedi. Bu miting de «Ulusal bağımsızlığımız için NATO'ya Hayır» dendi. «Topraklarımız ABD'ye, NATO'ya değil, yoksul köylülere gelsin» belgisi hep bir ağızdan söylendi.

İzmir'de 4 Nisan günü NATO'dan çekilmesi istemini duyurmak için basın toplantısı düzenleyen 18 demokratik örgüt temsilcilerini polis engellemek istedi.

İzmir'de emperyalist yayımcılara karşı ilk kurşun sakan Gazeteci Hasan Tahsin'in anıtı önünde yapılan basın toplantısı sırasında, polis, örgüt temsilcilerini ve izleyicileri tartakladı.

TOB-DER İzmir Şube Başkanı Muammer Toprakçı, Makina Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Muammer Çapın ve İGD Konak Şube Başkanı gözümlü alındı. Bu basın toplantısında halkımızın NATO'ya karşı tepkisinin giderek arttığına da işaret edilerek, «Koç'ların, Sabancıların 6. Filo için, ABD savaş gemilerini için artık törenler düzenlenemedikler» belirtildi.

İstanbul'da, Paşabahçe'de ve birçok semtte sükunetinin koptuğuna rağmen 4 Nisan günü protesto eylemleri yapıldı. Öte yandan, başta Barış Derneği olmak üzere, Madem-iş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler, Bank-Sen Sendikası Genel Başkanı Metin Denizmen, Heric Kadınlar Derneği Genel Başkanı Beria Önger yayınladıkları bildirilerle «NATO'dan çekilmes, topraklarımızdaki atom harmanlarının sökülüp alınması, İkili kölelik anlaşmalarının iptal edilmesi» gereğini vurguladılar.

Ankara'da 20 örgüt ortak bir açıklama yaparak, Türkiye'deki faşist hareketin destekleyicilerinin NATO'cu güdeler olduklarını belirtti.

Açıklamada yurt topraklarımızın ve bağımsızlığın satılık olmadığı hatırlatıldı. İkili kölelik anlaşmalarının iptal edilmesi, NATO ve emperyalizmin diğer örgütlerinden çekilmesi, ABD üslerine el konulması istendi.

«141- 142, Düşünce Özgürlüğü» paneli yapıldı

İstanbul Barosu 101. kuruluş yıldönümünde «141- 142, Düşünce Özgürlüğü» konulu bir panel düzenlendi. İstanbul Barosu Başkanı Av. Orhan Apaydın'ın yönettiği panele, DISK Genel Başkanı Abdullah Baştırk, Mardin başkanı milletvekili Nurettin Yılmaz, Prof. Dr. Öztekin Tosun, gazeteci Yazar Uğur Mumcu konukması olarak katıldılar. Cumhuriyet Savcısı İsmet Kemal Karadayı ise izin alamadığı için bizzat katılmadığı panele bir tebliğ sundu.

Paneli açan Orhan Apaydın, Mussolini'nin faşist devleti korumak amacıyla çıkarttığı 270 ve 272. ceza yasalarının Türk Ceza Kanununa 141 ve 142. maddelerle değiştirildiğini, bu maddelerin ugradığı değişiklikleri ve uygulamaları anlattı. DISK Genel Başkanı Baştırk, DISK'nin kuruluşu gündün bu yasa bu maddelerle ifade savasını verdiğini belirtti, bu savasının sürdürüldüğüne etli ve DISK 6. Genel Kurulunda 141 ve 142 ile ilgili olarak alınan kararın bir kez daha duyurdu. Prof. Dr. Öztekin Tosun, 141 ve 142. maddelerin Yargıtay tarafından nasıl karşılandığı üzerinde durdu.

Mardin başkanı milletvekili Nurettin Yılmaz, hazırladığı yasa tasarrufların Millet Meclisine geldiğini, bu tasarrufların onaylanmaması açısından umutlu olduğunu söyledi. Nurettin Yılmaz, parlamentoda 141 ve 142 tartışmaları üzerinde durdu, eski meclis tutanaklarındaki bu konuya ışık tutan ilginç tartışmaları anlattı. Gazeteci Uğur Mumcu da bu maddelerin embelem bir tahakkümlün mevcut tahakküm tarafından yasaklanması anlamı taşıdığını bildirdi ve 141 ve 142. maddelerin «görünmeyen faşizm» uygulamaları olduklarını belirtti. Cumhuriyet Savcısı Karadayı ise, panele gönderdiği tebliğinde, düşünceinin ve bilimin, yasaklanamayacağına savundu.

Daha sonra tartışmaya katılan Avukat Turgut Kazan, Anayasa mahkemesinin son kararına biçimsel bir tartışmaya sığınmış olduğunu, bu arada da yetkililerin aşan bir tavır içinde girdiğini belirtti.

Barış Derneği Genel Sekreteri Av. Enis Coşkun, Türkiye'deki demokrasi güçlerinin bu maddelere karşı savasında yerlin olmalarının vurguladığı ve Dünya Barış Konseyi Berlin Kurulayı'nın, 141 ve 142'nin yalınca TKP'yi yasaklamakla kalmayıp tüm demokratik hareketleri de bir baskı aracı olarak kullanıldığını belirten kararını okudu. Türkiye Yazarlar Sendikası yönetim kurulu üyesi Asım Bezirici, Sunat Emriği dergisi yazarları adına yaptığı konuşmasında, yazarların vargüçleriyle Türkiye işçi sınıfı yanında yer aldıklarını 141 ve 142. maddelerin kaldırılması, Türkiye Komünist Partisi üzerinde yaşadığı korkaklığı için işçi sınıfına önem verdiklerini belirtti.

Ürün Yayınevi sahibi Ural Ateşer de söz alarak, 141 ve 142. maddelere karşı savasında hedefler konulmasını istedi ve demokrasi savasında Türkiye Komünist Partisi'nin özgürlük isteminin önemli yer tuttuğunu belirtti.

Panel Türkiye demokrasi güçlerinin demokrasi ve özgürlük savasının açısından başarılı bir gelişme oldu.

Federal Almanya'da bir ülkücü «öğretmen»

Federal Almanya'da 1 milyon dolayında işsizlik vardır. Bu işsizlerin de 400 bin kadar okul çağında çocuğu vardır. Hepimizin bildiği bu çocukların eğitim sorununa değinmeyeceğiz. Konumuz MC hükümetleri döneminde Federal Almanya'da öğretmen işi gönderebilmeye pek çok militan faşistlerin biri. Adı Hamza Eravşar. Hamza Eravşar 10 yıllık MHP üyesi. Ludwigsburg Pestalozshule'de öğretmenlik yapıyor. Kornwestheim ve Schornдорf'da sağ eğitilmiş demoklerde etkinliği olan biri ve buralarda ki Türkiye'li öğretmenleri Üktü-Bir'e üye yapmak için büyük gayretler sarfediyor.

İşte örneği: Hamza Eravşar bir «ülküdasına» yazdığı mektupta hükümeti tutarsızlık, şahsiyetlilik, mullevessizlikle (polisliğe bulanmışlık) suçladıktan sonra ülküdasına müteessir olmamasını övüldüğü, «cephe gerisinde» olsalar bile orada yapabilecekleri çok şeyleri olduğunu anlatıyor ve kendisinden Üktü-Bir'in çıkaracağı «Milli Eğitim ve Kültür» dergisi ile «Üktü-Bir» gazetesinin abone tutar olan 25 DM'i yollamasını istiyor. Bunun yanında «üniversiteye öğrenci hazırlamak amacıyla» aktıkları dersane için ve diğer faaliyetlerinin yürütülebilmesi için ihtiyaçları olan arabanın fotoğrafı, tektir ve vb. makinelerin temini için para talep ediyor.

Almanya'da sözde öğretmen olarak aslında faşist militan olarak çalışan benzeri kişilerin varlığı bilinir bir gerçek. Bunlardan Millî Eğitim Bakanlığının haberi olmadığı da düşünülmez. Arkadaşsına mektubunda «Ne mutlu kalp, kafa, keçe birliği yapanlara» diyen Hamza Eravşar'ın ne türden bir birlik özediği ortada.

Beş polis, komünizm propagandası yapmakla suçlanıyor

Türkiye'de bağlı Yol-İş Sendikası'nın, bundan iki yıl önce Konya'da, karayollarında yaptığı grev sırasında grevi kırmak amacıyla provokasyon çıkartması için savasını verdiğini engel olan beş polis hakkında, komünizm propagandası yapmaktan soruştur

Çok gizli bir plan : « Dropşot »

NATO ülkelerinde, Batı'yı tehdit iddianıyla «Sovyet askeri tehlikesi» uyardırması yaymayla meslek edilen bir güçler bloku uzun yıllardan beri faaliyet göstermektedir. Bu tür uyardırılmaları, sağalmak için başka bir şey olmadıkça yaşamın kendisi kanıtlanmıştır.

Daha da ötesi, bazı devletlerin dış politikta kurumlarından ve askerî araçlarından gün ışığına çıkarılan belgeler, «Sovyet tehdidi» gibi ültima dolu uyardırılmaları adına sınırlar, tüm insanlık için ölümlük tehlike oluşturulan planlar hazırlanmış bir kez daha kesinlikle kanıtlanmaktadır. Bu tür planlardan ikisi üzerinde ayrıntılı bir biçimde durmak ilgici olacaktır.

Britanya Dışişleri Bakanlığınca açıklanan ve bundan otuz yıl önceki bir döneme ait olan belgeler arasında, Winston Churchill'in 1948 yılında yaptığı bir konuşmada bulunuyor.

İnsanlığın fışkırdığı kurtuluşu uğrunda 20 milyon evladını kurban veren Sovyetler ülkesi, o yıllarda tüm gücünü, harbin ekonomik açığı derin yaraları onarmak için seferber etmişti. İşin tam da böyle bir dönemde Churchill, henüz atom bombasına sahip olmayan Sovyetler Birliği'ne karşı bir nükleer savaşın başlatılmasını önermiş, belgelerin de kanıtlandığı gibi, İngiltere ve Birleşik Amerika'nın Sovyetler Birliği'ne bir «ultimato» vermesinde ayak dirmişler. Buna göre, Sovyetler Birliği atom bombasıyla tehdit edilerek, Sovyet kentlerinin bir anda yerle bir edileceği yolunda tehdit savurlarak Sovyetler Birliği'nin Berlin'den ve Almanya'nın Doğu kesiminden «çekilmesi» sağlanacaktır. Amerika'nın o zamanlar Londra'daki Büyükelçisi L. Douglas, Churchill'in bu önerisini «bizzat pratik yürütüleceği» gerçeğiyle şüpheli karşıladığını bildirmiştir.

Bunda şaşılacak bir şey yoktur. Çünkü, ABD de aynı dönemde insanlık düşmanı benimzer planların hazırlığı içindedir. New-York'ta 1978 yılında yayınlanan «Dropşot» adlı kitapta bu tür planlardan biri açıklanmıştır. «Dropşot» şifresizle hazırlanan bu planın alt başlığı şöyledir: «Sovyetler Birliği'ne karşı 1957'de yapılacak Dünya Savaşı ile ilgili Amerikan Planı».

«Olağanüstü gıdalar»ı, damgasını taşıyan ve 600 sayfa olan oluşan bu plan, Başkan G. Truman'ın emriyle ABD Genel Kurmay Başkanları Komitesi'ne hazırlanmıştır.

«Dropşot» planı öylesine tüyler ürperticidir ki, kitabın yazarı olan Amerikan gazetecisi Antoin Kevy Braun üzerinde bile çok etkisi yapmıştır. Pentagon'un bu yapıtını «Amerika'nın Rusya'ya karşı strektik savaşçılığının bir örneği» olarak nitelendiren Braun, kitabın giriş kısmında «bu plan yapmak, toprağa gömmek gerek» diyor.

ABD'nin atom bombası üzerinde kısa süreli tekelçilikli, Çoçel ve Truman tipinden miyop politikacılarında «Amerikan dünyası üzerinde mutlak egemenliği» hayallerini yaratmıştır.

Kuzey Atlantik Paktı NATO'nun kuruluşu 1949 yılında «Dropşot» planının hazırlanmasından gelişmişliği de bir kanıtlanmaktadır. «Dropşot», emperyalizmin NATO tipinden saldırgan askerîsel blokları hangi amaçlar için kotardığını, silahlanma yarışını ne için kordüldüğünü, nötron bombasının tipinden yeni yinçesini insanlık kırma araçlarını ne için ürettiğini açık bir biçimde kanıtlamaktadır.

PRAVDA gazetesinin politik gözlemlerinden Vitali Korionov, Ocak ayında yayınlanan bir yazısında emperyalizmin saldırgan ve savışı planlarından birini daha açıkladı. Hem de, bizzat ABD kaynaklarına dayanarak. Burjuvazinin ve Pekin borazanlarının NATO övgülerini yoğunlaştırdıkları ve NATO'yu bir «savunma» örgütü gibi göstermeye çalıştıkları şu soralarda, «Dropşot» planının ne olduğunu hatırlatmakta yarar var.

Dropşot planı Amerikan millî tarihinin bir ürünüdür. Bu plan onu dünya ölümlük nükleer savaş hazırlıklarına itmiştir. Plan, savaşın yitmiş ilk ayında, Sovyetler Birliği'ne karşı 300 atom bombasının kullanılmasını öngörüyor.

«Dropşot» planını hazırlayanlar, nükleer savaşın Amerikayı kapsayacağı görüşünden hareket ediyorlardı. Onlar bir dizi şema çiziyor, kitaplar yayınlıyor, savaşın Ren, Alp, Pirene, Apennin dağlarında, Türkiye'de ve Orta Doğu'da ortalağı nasıl kasıp kavuracağını hesaplıyorlardı. Kapitalist sisteme bağlı bir devlet ülkesi, Pentagon'un servetini plan

larında piyon rolüne itilimiydi. «Altın Sırmalı», ABD'nin bağlaşıklarının kimler olacağı, savaş sırasında da hangi ülkelerin ABD'nin yanında yer alacağı ve hangilerinin kendi ekonomik kaynaklarını ve gerektigini de topraklarını ABD'nin emrine vereceğini çok daha önceden saptamışlardı.

Bu planın özü, Sovyetler Birliği'ni ve bütün sosyalist ülkeler topluluğunu emmekti. Özellikle karakteristik olanı, bu planın bir varyantının Romanya ve Bulgaristan üzerinden sosyalist dünyaya darbe indirmeyi öngörmesidir. Kitapta, «Kardinalın Kuzeybatısına indirme ve

çıkartma yapılmalı. Trakya'dan, Bulgaristan üzerinden doğrudan Bükreşe yapılacak taarruzla birlikte Bükreş-Ploieş bölgesi işgal edilebilir. Başlıca darbe, Prut nehri vadisi eksteninden Kuzey'e ve Batı'ya indirilecektir...» deniyor.

«Dropşot»un yazarları, tarihî kendilerine hiç bir şey öğretmediğini kanıtlıyorlar. Bunlar «sosyalist düzenin doğal özü bakımından ABD için bir tehlike oluşturduğuna», bu nedenle de «bölgevizim kökünü kazımak», «Rusya'yı paralamak» gerektigini ileri sürüyorlar. Pentagon generalleri öyle bir hiddete kapılmışlar ki, SSCB'nin hangi kentlerine ne kadar saldırgan tümen yerleştirileceğini de öğren, SSCB'nin «kilit bölge» ve merkezlerini işgal planlarını bile hazırlamışlar.

O günlerden bu yana 30 yılı yakını bir zaman geçti. «Dropşot» planını hazırlayanların bazıları belki artık hayatta bile değil, Okyanus ötesi askerî kurum başlarının «yük» emreki istedikleri Sovyetler Birliği'ne, sosyalist toprak halklarına gelince, onlar giderdik daha güleniyor, güçteklileri yolda güvenileleriyorlar.

● AET - TÜRKİYE PARLAMENTOLAR ARASI KARMA KOMİSYONU ÜYESİ, FRANZİS KOMÜNİST PARTİSİ MİLLETVEKİLİ ANTOİNE PORCU, PARLAMENTODA BASIN TOPLANTISI DÜZENLEDİ

« TKP üzerindeki yasak kaldırılmalı »

AET - Türkiye Parlamentolar arası Karma Komisyonu toplantısında bulunmak üzere Türkiye'ye gelen Fransız Komünist Partisi milletvekili Antoine Porcu, parlamentoda düzenlediği basın toplantısında Türkiye Komünist Partisi üzerindeki yasağın kaldırılmasını istedi. Bir ülkede komünist partisi yasaklanmasını ilkeği en canli göç olan işçi sınıfının bilince ve etkinliğinden alıkoğduğunu belirten Porcu, «Türkiyeli komünist yoldaşlarımızın işçi sınıfı ve çok sevdiikleri vatanları için verimli faaliyetlerini gün ışığında yürütmelerini yürekten diliyoruz» dedi.

AET toplantısı sırasında yaptığı konuşma ile kapitalist partilerin ve AET sorumlularının yitirilmeleri üzerine geçen komünist milletvekilinin düzenlemek istediği basın toplantısı AET'lerce engellenmeye kalkışılmasına da basın mensuplarının baskısı sonucu toplantı yapıldı. Çok sayıda gazetecinin ilgi ile izlediği toplantıda Porcu sunuları söyledi:

«Her şeyden önce, Türkiye halkına ve emekçilerine karşı saldırılarını desteklerim. Komünist bir Fransız milletvekili olarak, Avrupa Parlamentosa işçi olarak, AET - Türkiye Parlamentolar arası Karma Komisyonunda öğül bir konuşmum olduğuna sevinirim.»

Buna göre, uluslararası ekonomik ve politik ilişkiler sorunu ulusların gelişiminde temel koşullarında ve temel boyutlarında biridir. Bu ilişkilerin gerçekleşen etkin, tarafları için karşılıklı olarak yararlı olabilmesi için, hükümetler ve hükümetler dışındaki ilişkileri anlayışından uzak olması gerektiği açıktır.

Bu temel üzerinden kalkarak, benim görüşlerime göre, konuşmadaki Türk parlamenter dostlarımız trade etmiş gibi, Türkiye Komünist Partisi üzerindeki yasağın bulunması, demokrasinin sağlanması ve gelişmesi açısından kaygı vericidir. Dünya demokrasye açısından. Toplumun ge-

niş tabakaları sosyal, ekonomik ve politik yasağa katılmak üzere ülkeler gelişmelerini sağlayamazlar. Komünist partisini yasaklamak, ülkeyi en canli güç olan işçi sınıfının bilincini ve etkin katılımından alıkoymaktadır.

Bu işin her halin, her ulusun kendi işi olduğunu biliyoruz ve kendi ülkemizin ulusal bağımsızlığına olduğu kadar diğer ülkelerin ulusal bağımsızlıklarına da saygı duyuyoruz.

Altını çizmek isterim, ancak bütünüyle görmek, teyim ki, Avrupa'da komünist partisinin yasal varlığına izin verilmemiş tek ülke Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Türkiye Komünist Partisi'nin yasallaşması yolunda başbakan çeşitli girişimleri buluncaçken, dair gelişmiş çeşitli açıklamalarını memnuniyet ve ilgi ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Bunun biran önce gerçekleşmesini ve Türkiye komünist yoldaşlarımızın işçi sınıfı ve çok sevdiikleri vatanları için verimli faaliyetlerini gün ışığında yürütmelerini yürekten diliyoruz.

Bu açıklamamda özellikle TKP'nin yasallaşması gerektigini vurgulamaktayım, çünkü bir Fransız komünisti olarak, bir adalesizlik varsa ve özellikle burada olduğu gibi büyükse bundan üzantü duyurum.

Antoine Porcu, daha sonra basın mensuplarının çeşitli sorularını yanıtladı. Bir gazetecinin «Türkiye'de başka marksist partiler de var. Onlar için de aynı şeyleri söylüyor musunuz?» şeklindeki sorusuna Porcu şu yanıtı verdi:

«Eğer onlar üzerinde de yasak varsa, o da kuskusuz kaldırılmalıdır. Ben Türkiye Komünist Partisi üzerinde yıllardır bir yasak olduğuna ve bu partinin yasalama altında ülkesi için çaba gösterdiğini biliyorum.»

Porcu, «Fransa'da işçilerin tümünü FKP'ye mi yönlendireceğiz?» sorarı bir başka gazeteciye de «Fransa'daki tüm işçilerin FKP'ye yönlendirilmelerini söyleyemem. Ancak bilincini ve örgütü işçilerin çok büyük kısmını FKP'ye yönlendirebiliriz, hatta komünist partisinin üyeleri olduklarını söyleyebiliriz» yanıtını verdi.

Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs 1979'ğa hazırlanıyor...

Türkiye işçi sınıfı dünya işçilerinin BİRLEK-MÜCADELE-DAYANIŞMA günü olan 1 Mayıs'ı kutlamaya hazırlanıyor. Yarın asırık yasak zincirini kırarak 1976'da tarihini en yığınsal 1 Mayıs'ını kutlayan Türkiye İşçi Sınıfı bu göstermiş çıkışını 1977 ve 1978 yıllarında daha kabark, daha bilincel, daha politize etmeleriyle pekiştiriyor. Karanlık provokasyon odaklarının kanlı 1 Mayıs 1977 katliamı Türkiye İşçi Sınıfını gözünü yıldırmadı. 1978 1 Mayıs'ı işçi sınıfını ilerlediği yoldan hiçbir engelin

döndüremeyeceğini kanıtla-
dı.
— Emperyalist işgalcer altın-
da 1 Mayıs'ları kutlayan Tür-
kiye İşçi Sınıfının bugünkü
kuşağı yarın asırık savaş
geleneklerine sahip çıkarak
bugün daha örgütlü, daha
bilincel, daha yığınsal ola-
rak meydanlara 1 Mayıs'ları
kutluyor. Enternasyonalist
dayanışmanın çoksesliya
çarpın yokeri seçtik diğer ül-
kelerde yankılanıyor. Sosya-
list ülkelerde dünyada ki-
en yığınsal ve göstermiş 1
Mayıs'ları kutlayan Türkiye
İşçi Sınıfı gücünü gösteri-

yor. İşte 1979 1 Mayıs'ı da
böyle şanlı geleneklerin bir
devamı olarak kutlanacak.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ 1 MAYIS BELGELERİNDEN

— Amerikan Emperya -
lizminin dayattığı yeni as-
kerle bioklara, yeni cusu -
luk uslerine silahlannmaya
HAYIR

— Faşizme geçit yok. Siki-
yönetim kaldırılmalı. Faşist
MHP ve tüm yan örgütleri
kapatsılmalı.

— Faşist 141 ve 142. mad-
deler kaldırılmalı, Antikomün-
nist yaygınlamalar durdurul-
sun.

— Demokratik basına öze-
gürlük. Yayınlara konan yasak
kaldırılmalı.
— TKP'ye özgürlük. Sosya-
list partiler ve demokratik
örgütler, sendikalar üzerinde
ki baskılara son.

— Tekellerle, hükümetin
işçi sınıfına dayattıkları sarı
kapatılmaları.

— Kapitalizmi kurtarmak
için özveriyle hayır-ış emek
ve özgürlük savaşında özve-
riye evet.

— Lokavt yasaklansın, gene-
rel grev, dayanışma ve sempa-
ti grevleri yasallaşsın.

— Sarı sendikacılığa, sınıf
ulaşmactılığınca, sendika yı-
kıcılığına karşı sınıf ve yığın
sendikacılığı temelinde bir-
liçli pekiştirilmeli.

— Parti, sendika, ulus, din,
mezhep ayırımı gözetmeksi-
lin çalsın. İşten atılan tüm
işçilerin kapitalist sömürçüye,
baskılara işten atılmaları kar-
şı eylem birliçli. Her işçi di-
renişliye, her grevle en geniş
dayanışma.

— İşçi sınıfının bölünme-
sine karşı TKP'nin, TIP'in,
TSİP'in eylem birliçli.

— YAŞASIN PROLETAR -
YA ENTERNASYONALİZM!

Türk-İş'in yazgısı değişmelidir

Türk-İş Genel Kurulu 16 Haziran'da yapıyor.
Konfederasyonun ulusalıca yazgısının bu kongrede
değişip değişmeyeceği Savaş Yolu çıktığı zaman bir
ölcüde belli olacak. Ancak bilinen ve bugünden söyle-
nilebilecek gerekçeler, Türk-İş'in değişmekte olduğu, MHP'li,
AP'li gerilek-faşist yönetimler arzi Türk-İşte tutu-
namaz olduklarıdır. Bu gelişme kondilğinden olma-
mıştır. Sınıf ve yığın sendikacılığı, ülkedeki ge-
leşmeler sözde partiler üstü politikaya yığılmış, işçi
sınıfının bilincellenmesi tabanı zorlamaya başlamıştır.

Genel Kurul öncesinde ortaya çıkan 19'lar hare-
keti giderek gelişmiş, yeni yeni sendikalar, Türk-İşte
terleci çiziyi temsil eden 19'lara katılmışlardır. Öte
yandan 19'lar içinde örgütün bütünlüğünü boz-
mamak için sağcı, gerici sendikalarla uyuma'ya eğil-
minde olanlar da, bu eğilimleri terketsmiş görüne-
mektedir. Türk-İş içindeki AP ve MHP yanlısı sendika-
cıların çok azalan etkinliğı, bu gün ancak örgütlü bol-
me tehdidiyle sürebilmektedir.

Türk-İşte gelişmeler, henüz yeterince olmamak-
la birlikte düne göre ilerli adımları ve bu türden
gelişmeler tekelle sermayeyi, AP, MHP ve benzeri ger-
icici siyasal güçleri ürktürmektedir. Bugün bunlar Türk-
İşteki gelişmeye set çekilebilmek için ellerinden geleni
ardlarına koymama niyetini gözlemlemektedirler. EK ve
genel taktik, Türk-İş içinde nıslı ilerli konumda o-
lan, sınıf sendikacılığı ilkelerine doğru, el yordamlı
bir yöneliş gösteren sendikalarla ypratmaktadır. Yine te-
kelci sermaye Türk-İş'in en gerici sendikalarını avanta-
jlar sağlar görürken, sınıf sendikalarını bu gerici
sendikalar karşısında yenik düşürme yönetime
kullanmaktadır. Teksif'in AP'li yöneticileri imza-
lanan ve işçilere son zamandan sonra toplu sözleşme
dışı ikramiye verilmesini öngören protokolün sil amacı,
tektisli işkolunu kontrol altında tutabilmektiir.

Tüm bu gelişmeler sırasında, Türk-İşteki olumlu
gelişmelerin öntündeki bir engel de DISK yönetiminin
bölümlü ihrac kararları olmuştur. Türk-İş başına öze-
reklamını sağladığı yazgısına karşı sendikaların bu ka-
rardan sonra, tam Genel Kurul arifesinde "Gördü-
nüz mü, işte DISK de bölünüşünü naralarını atabilme
olanağına kavuşurlmuşlardır.

Türk-İş içindeki ilerli, işçi sınıfının parçası, yurt-
sever sendikaların bu onularla gelmemeli Türk-İş'in
yazgısını değiştirmelidir. Türk-İşte ilk hedef gerici
yönetimin değiştirilip AP ve MHP'li sendikaların
kuvvattandır. Bundan sonra gidilecek daha çok yol
kalmaktadır ama, bu yolu aşmak daha bir kolaylaş-
maktadır.

İbrahim Güzelce'yi saygıyla anıyoruz

İbrahim Güzelce'yi
be yıl önce 11 Nisan
günü kaybetdik. Kay-
betmek kelimesi Gü-
zelce için tam yerinde
kullanılan ve anlamını
bulan bir kelime. Çün-
kü, Güzelce, dostları,
arkadaşları, yakınları
için bir dostun, mert,
dürüst, yadınsever,
'ülk dolu bir insanın
kaybedilmesi demek-
ti. Daha da önemlisi
yaşamı boyunca ver-
diği mücadeleye ile kendii-
ni adadığı işçi sınıfı
için, bir önceki savaş er-
lini, bir önceki nefesinin
kayıp demektir.

İbrahim Güzelce, işçi sınıfı safalarına bir basın
emektisi olarak katıldı. 1940 yılında İğdoluada Basın
Teknisyenleri sendikasına üye, 8 yıl sonra da bu sen-
dikanın Genel Sekreteri oldu. 1963-1967 yılları arası-
nda Basın-İş Sendikasının Genel Başkanlığı yaptı.
Güzelce işçi sınıfının kurtuluşunun siyasal savaşını
ile gerçekleştireceğini inandığından, sendikal sava-
şının yanısıra 1961 yılında TIP'in kuruluşunda arısında
yer aldı. Türkiye İşçi sınıfı tarihinde önemli atılımlar
duru olan DISK'in kuruluşunda Basın-İş Sendikası
Genel Başkanı olarak, öncüllük edenlerden biriydi.
DISK'in ilk Genel Sekreteri oldu. Daha sonra Federal
Almanya'ya giden Güzelce Alman Sendikalar Birliçli-
ğinde çalıştı. 1975 yılında yapılan DISK 5. Genel Kurulun-
da Güzelce tekrar DISK Genel Sekreterliğine seçildi.
5. Genel Kuruldan sonra DISK yeni bir atılım öneme-
li gördü. Demokrasi Savaşınıca ağırlığını koyan öze-
lenler, tabana yönelik yoğun eğitimler gerçekleştirdi.
Bütünden bunlarda Güzelce'nin katkısı büyüküdü.
Ancak ağır bir hastalığa yakalanan Güzelce 1978 ba-
sında yatağına düştü. 1 Mayıs hazırlanırken-ürdüde
sırada o hasta yatağında yatıyordu. 1 Mayıs'ta kırıl-
da elecek toplantıya burjuvaziye, ulaşılmaz Türk-İş'e
burjuvazinin sözlü hâlâ belkilederdi.

1 Mayıs ilk yığınsal gösterisini göremeden, daha
yapacağı bir çok önemli görevler varken aramızdan
ayrılan Güzelce'yi işçi sınıfı ona yaradır bir törene
toprafına verdi. Yaşamı boyunca uğrunda savasmışlık fi-
krikerin ömzeğliğini onun adıyla bütünlendirildi. 'Güzel-
ce Ölmeye' diye belgiler haykırıldı. Bundan sonra da
haykırılacak.

Aramızdan ayrılışının üçüncü yıldönümünde, ba-
şınıca demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm sa-
vaşınıca Güzelce'yi saygıyla anıyoruz.

FİDEF 3. Kurultayı yapıldı

Federal Almanya İşçi Der-
nekleri Federasyonu FİDEF'in
3. Kurultayı 24-25 Mart
tarihlerinde arasında F. Alman-
ya'nın Duisburg kentinde
1300'ün üzerinde Türkiye
emektinin, yerli ve yabancı
konuğun katılımıyla yapıldı.
Kurultaya 70'in üzerinde öze-
gürlük temsilen 268 delega ka-
tıldı.

Türkiye'den ve Avrupa'dan
çok sayıda konunun da işle-
diren Kurultay, yabancı işçi -
leri, özellikle Türkiye'li işçi-
lerin el kapılarındaki somut
sorunlarının tartışıldığı bir
platform oldu.

Kurultayın ilk gün çals-
malarından sonra yapılan
pönlüşararası forumda MHP'li
faşistlerin Türkiye ve F. Al-
manya'daki saldırıları, örgüt
lenmeleri tartışıldı ve faşist
tutmanışın ancak faşizme
karşı olan tüm güçlerin ortak
savaşınıca ile geriletilebile-
ceği konusunda görüş birliçli-

ne vardı. Forumun ardi-
ndan yapılan yazışma ge-
recesi, buraya katılan sanatçı-
lar, büyük bir coşkuyla la-
lendi.

Federasyon organlarının se-
çimleri için yapılan oylama-

da tüm delegelerin oylarını
alan Hasan Özcan ve Osman
Okkan FİDEF'in gelecek dö-
nem çalışmalarını yürütme
üzere tekrar Genel Başkan ve
Genel Sekreter görevlerini
aldılar.

FİDEF Kurultayı'nın 2. gününde delegeler bir karar tasarısını onaylıyor.

TEKELCİ SERMAYE HAREKİ

DISK yönetiminin sınıf sendikaların karşı uygulayacağı ayrımcı politikasının, dört sendika hakkında ihraç kararı alınmasına kadar varması karşısında işçi hareketi ve ileri hareketin tepkileri sürüyor. Yeni Haber-İş, Hürrem-İş, Tekstil, Gıda-İş, Lastik-İş, Devrimci Toprak-İş Aşar-İş'ten sonra geçtiğimiz hafta **DISK** Üyeli Petkim-İş'in Genel Yönetim Kurulunda da ihraç kararının özetilmesi yanında bir karar alındı. Öteyandan, 73 CHP'li parlamenter **DISK** Genel Başkanlığımıza ortak bir mektup göndererek ihraç kararlarının işçi sınıfının ve ileri hareketin güç yitirmesine neden olacak bir nitelik taşıdığı ve bu olaydan üstünü duyduklarını belirttiler. Çeşitli demokratik kuruluş ve çevrelerin tepkileri de sürüyor.

Bu gelişmeler, konunun ileri ka-ruyuunda tartışılmaya devam edeceğini gösteriyor. Üstelik, bu gelişmeler, ulusal ve uluslararası planda son yıllarda burjuvazinin güçlü sendikal hareket karşısında duyduğu huzursuzluktan, sınıf sendikacılığının güçlü sendikal merkezleri gücünü düşürme, bölme taktiklerinden, işçi sınıfının ekonomik-sendikal savaşına karşı şiddetlenen saldırısından da bahgımız değil.

KAPİTALİST BUNALIMIN DERİNLEŞMESİ SENDİKALARIN ÖNEMİNİ ARTIRIYOR

Son yıllarda, dünyanın kapitalist bölümündeki ekonomik bunalımın giderek derinleştiği gözleniyor. Bunalımın derinleşmesi somut olarak fiyat artışlarında işsizliğin görülmemiş boyutlara varmasında yansıyor. Bunalımın derinleşmesi, doğal olarak sendikal savaşımı kızıştırıyor, grevler yaygınlaşıyor.

Boyle bir ortamda, ekonomik savaşımın temel araçları olan sendikalar büyük önem kazanıyor. Sendikaların etkin savaşım verdiği koşullarda, burjuvazi, ekonomik bunalımın yükümlü işçi ve emekçilere aktarmakta zorlanıyor. Buna karşılık sendikaların etkisizleştiği, ulusalma yönetimlere sahip oldukları durumlarda burjuvazi bunalımın kârli bile çıkıyor.

TEKELCİ BURJUVAZİ, DÜZENLE YUJMLU SENDİKALAR İSTER

Hemen hemen tüm kapitalist ülkelerde, sendikalar, uzun savaşımın sonucunda toplulda gerçek bir güç haline gelmişlerdir. Burjuvazi ne kadar isterse de, sendikaların savaşımını yökmete olanağına sahip değildir. Türkiye gibi ülkelerde bile, burjuvazi açısından sendikalarından kurtulmak fazla zengin alternatif dışıda olanaklı değildir. Bu durumda, burjuvazi, sendikaları, sınıf çıkarları için savaşım veren örgütler değil, kapitalist düzenin uyumlu birer dekorasyon parçası haline getirmeye çalışmaktadır. Bunun başlıca yolu da ulusalma yönetimler in işa-sında bulunmasıdır. Bu nedenle, tüm kapitalist dünyada, tekelci burjuvazi, bir yandan sınıf sendikacılığın ilkelelerini savunan sendikaların sendika yönetimlerine gelmelerini, bir yandan da sınıf sendikacılığın savunma sendikalarını sosyal demokrat vki sendikaların güç ve eylem birliği yapmalarını engellemeye çalışan bir politika izlemektedir. Bu politikanın vazgeçilmez ögesi antikomünizmdir.

Tüm Batı Avrupa ülkelerinde, bunalımın derinleşmesine koşut olarak şiddetlenen bu antisendikal saldırıda, sağ sosyal demokrasi tekelci burjuvaziye yardımcı olmaktadır. Özellikle Sosyalist Enternasyonal ve bu örgütün bile-riyle ilgili olan Batı Alman Sosyal Demokrat Partisi, sendikalarla demok-ratik sınıf ve kitle sendikacılığın ilkelelerinin güç kazanmasını ve komünistlerle

sosyal demokratların sendikal eylem birliği içinde olmalarını önlemek için gösterilen çabaların baş örgütleyicisidir. Alman emperyalizminin uluslararası işçi sınıfına karşı savaşında çıkarları ABD emperyalizmi ile çakıştığı ölçüde, bu tepkilerin içinde ve önün-de CIA yer almaktadır.

BİR VAKIF

Bu antisendikal saldırı ve tepkiler, son dönemde özellikle Portekiz, Yunanistan, Fransa, İspanya, Federal Almanya ve nihayet Türkiye gibi ülkelerde, hep aynı merkezlerden yönetilen biçimde, iyice belirginleşti. Bu ülkelerin tümünde, sınıf sendikacılığının egemen olduğu güçlü sendikal merkezlerin çeşitli yönlemlere bölünmesi, dağıtılması cabaları yoğunlaştı. Özellikle Portekiz, İspanya, Fransa gibi ülkelerde en güçlü sendikal merkezlerin komünistlerin etkinliği altında olması tekelci burjuvaziye kullanarak bu sağ sosyal demokrasyi kullanarak bu sendikal merkezleri bölme çabalarını yoğunlaştırıyor. Bu ülkelerdeki eşa-

manlı gelişmelerin ardında, Batı Alman Sosyal demokrat Partisine bağlı olarak çalışan, CIA ile yakın bağları bilinen uluslararası bir antikomünist merkez var; Friedrich Ebert Vakfı...

Kapitalist dünyadan bağımsız olmayan Türkiye'deki sendikal gelişmeleri sözlü edilen gelişmelerden bağımsız düşünmek safdillik olacaktır. Türkiye'de de, sınıf sendikalarını karşı girişilen saldırının planlayıcıları arasında CIA ve Friedrich Ebert Vakfı vardır.

İHRAÇ KARARLARI GÜNÜ FEHMI İŞKİLER NEREDEYİ?

Örneğin, DISK'ten dört sendikaların ihraç edildiğini basına açıkladığı gün, DISK Genel Sekreteri Fehmi İşkiler Avrupa'da bulunuyordu. CIA'nın, dünya sendikal hareketinde önde gelen adamlarından Charles Levinson'la, gerek Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu'nun, gerekse Dünya Emek Konfederasyonu'nun genel merkezlerinin bulunduğu Brüksel'de uzun süre birlikte kalan İşkiler, buradan çeşitli Batı Avrupa ülkelerine ve bu ara-

da Federal Almanya'ya kısa ziyaretlerde bulunuyordu. Ve aynı günlerde, DISK'li, 1974 yılından beri üyelige kabul etmeyen Sosyal Demokratların kontrolündeki Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na, son ihraç kararları dan sonra DISK'in üyeliğini kabul edilebileceği bildiriliyordu. Ösetle, ihraç kararlarıyla birlikte, DISK'in dışıktıklarını DSF ve bağlı sendikalarından koparıp uluslararası ulusalma sendikal örgütlere yönetiminin ilk adımları atılıyordu. Bu işkilerin kurulumunda, Levinson'un Türkiye'deki sağ dostu Kemal Nebioğlu'nun da büyük payı vardı.

TÜRKİYE'DE SOSYAL DEMOKRASİ VE SENDİKALAR Türkiye'de sosyal demokratinin

Sendikal hareketi bölme operasyonu : BAZI ÖRNEKLER

Kapitalist sistemin bunalımı yoğunlaşıyor. Tekelci burjuvazi, bunalıma çözüm bulmak için işçilerin sofrasından bir lokma daha aşırıya yönelirken, bu lokmanın hesabını soran yığınlar her geçen gün daha da bilinçleniyor, ekonomik, demokratik, sosyal istemlerle sınıf savaşımını yükseltiyor. Bu koşullar altında, uluslararası tekelci sermaye, işçi sınıfının gücünü kırmak için sınıf ve kitle sendikalarını bölmek, etkisizleştirmek ve çeşitli sendikal örgütler arasındaki eylem birliğini önlemek için yöntemler geliştiriyor. Özellikle, Sosyalist Enternasyonal'in çektiği Friedrich Ebert Vakfı tarafından yönlendirilen Alman Sosyal Demokrat Partisi, Avrupa'da sendikal savaşımın bölünmesine, güçsüzleştirilmesine yönelik eylemlerini son zamanlarda bir hayli yoğunlaştırdı. İşte birkaç örneği...

PORTEKİZ'DE

Portekiz'de faşizmin çökmesinden sonra, Portekiz işçi tek sendikal örgütü Intersindikal, sınıf ve kitle sendikacılığında attığı adımlarla büyük etkinlik ve güç kazandı. Portekiz devrimini gerçekleştirmek, özellikle komünist etkinliği kırmak isteyen Uluslararası tekelci sermaye güçleri, Portekiz'de «Sosyalist Parti ile temsil edilen sağ sosyal demokratlar eliyle, komünistlerle sosyalistlerin işbirliğini engellemeyi basardılar.

Daha sonra sendikal hareketi el attılar. Intersindikal, çeşitli dünya görüşüne sahip, farklı politik partilere yakın işçilerin tek sendikal örgütüydü. Sosyalist Parti, Federal Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin etkinliğindeki Sosyalist Enternasyonal'den aldığı talmatla Intersindikalı bölme ve çabaları. Devrimin ilk büyük döneminde etek sendikal merkez ilkesini değiştirmeyi başarmadı. Ama emperyalizmin işe karışmasıyla Portekiz devrimine girişmeye başladığında yağan bir antikomünist kampanyaya geçildi. Ancak Intersindikal'deki komünistlerin etkinliğini kırmakla, ancak basarılamadı, örgüt ele geçirilemedi. Intersindikal Kongresi bölünçüyle indirilmiş güçlü bir darbe oldu. Bunun üzerine, o sıralarda sendikalar yasasında yapılan değişiklikten de yararlanılarak, sosyal de-

makratlar Intersindikal'den ayrı olarak Portekiz İşçileri Demokratik Birliği'nin kuruldu. Bu Birliğin tanıtma afişleri bile Federal Almanya'da, Ebert Vakfı tarafından bastırılmıştı.

FRANSA'DA

Fransa'da Fransız Komünist Partisi, Sosyalist Parti ve Radikal Parti arandaki esli birlikten bezülmesi için yoğun çabalar sarfeden, büyük paralar harcayan ASDP seçimi sonrasında tüm faaliyetlerini Fransa'da sınıf ve kitle sendikacılığı bayrakını yükselten CGT'ye yöneltti. CGT'yi Fransız Komünist Partisi'nin euyudusu olmakla suçlayan Fransız sosyalistleri (Fransa'daki sosyal demokratlar) antikomünist bir kampanya başlattılar. Geçen yılın sonunda toplanan CGT kongresi, ynetimde pay almak isteyen, sendikanın politikasında değişimleri öneren sosyalistlere dikkate almadı. CGT içinde sorun yaratamayan bölücüler, bu kez CGT ile ülkenin ikinci büyük sendikal konfederasyonu olan CFDT arasındaki eylem birliğini bozmaya giriştiler.

İSPANYA'DA

Faşizmin yıkılışından sonra, sınıf ve kitle sendikacılığının merkezi olan İşçi Komisyonları Konfederasyonu, ilkedeki en güçlü sendikal örgüt olarak yasal çalışma olanaklarına kavuştu. İşçi Komisyonları, İspanya'da Sosyalist Parti'nin örgütü UGT ve Hristiyan Demokrat Sendikal Merkez ile eylem birliği komiteleri kurmuştu. İspanya'daki Sosyalist Parti ile İlisiricileri yoğunlaştıran ASDP, bu komitelere kama sokulması altında büyük olanaklar seferber etti. Sonunda UGT, İşçi Komisyonları ile eylem birliği içinde olmaktadır vazgeçti.

YUNANİSTAN'DA

Yunanistan'da, çeşitli bile ve sözde yasal düzenlemelerle, ESAÇ'a bağlı sınıf sendikalarının, komünistlerin etkinliğindeki sendikaların, ilkedeki te sendikal konfederasyonda temsil edilmeleri önündü. Tabala örgütler kurduklarlar konfederasyonu, onbinlerce üyeli sınıf sendikaları yerine bu yeni örgütçüleri üye yaptı. Böylece sınıf sendikacılığı, işçi sınıfından yahlınlamak istendi.

ENİN SENDİKAL ETE SALDIRISI

sendikaları denetimi altına alma çabasında olduğu bilinen bir gerekçe. Açık terimle - İşaret ideolojilerinin sendikalarla tutunamayacağı anlaşılığında göre, işbirlikçi tekelci burjuvazi, sınıf sendikacılığının yerine sosyal demokrat reformist sendikacılığın etkinliği kazanmasını yenilemektedir. Burjuvazinin amacı sendikaların etkisizleştirilmesidir. Derinleşen ve süregelen bunalmış koşullarında güçlü sendikaların ne tür bir yönetime sahip olurlarsa olsunlar gene de burjuvazi açısından bir tehlike olduğu açıktır. Bunalmış yükümlü işçi ve emekçiler yökümlü, burjuva demokrasisi, oğullarında, sosyal demokrat liderliğin, her zaman daha yakın ve elverişli olduğu, burjuvazinin deneyleriyle bildiği bir gerçektir. «Toplumsal Anlaşma» ve son «Ekonomik Öneriler» Paketi'nden sonra, sosyal demokrat liderliğin bu konuda Türkiye'de de işe yaradığı ortaya çıkmıştır. İçinde bulunduğumuz dönemde, tekelci burjuvazinin sendikaları etkisizleştirme amacıyla, sosyal demokrasisinin sendikaları ele geçirme amacı çakismaktadır.

Türkiye'de sosyal demokrasisinin uluslararası yerine oturma çabaları da göden kaçmamaktadır. CHP'nin geçtiğimiz yıl Sosyalist Enternasyonal'e girmesi, bunun ardından Batı Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin Türkiye üzerine, daha doğrusu sağ sosyal demokrat ağırlıklı hükümet üzerine kol kanat geren bir tutuma girmesi en azından böyle bir görüntüye bürünmesi bu uluslararası bütünlüğün parçalanmasıdır. Bu durumda sendikali planda-ki operasyonlarda da, sağ sosyal demokrasisinin uluslararası sendikalar politikasını yansımaları doğaldır.

DISK'teki ve Türkiye sendikali hareketindeki son gelişmeler, bu bağlam içinde düşünmek gerekir. Örneğin sosyal demokrasiyi yönetime oynadığı Türk-İş'in genel kuruluna bir hafta kala, üç Batı Alman Sosyal Demokrat sayıyın Halli Tunc'a özel bir ziyarette bulunması ve bu ziyarette, Türkiye'de sendikalarla komünistlerin konularını üzerine «sohbet» edilmesi, salt bir raslantı olmasa gerektir.

DISK'TE GÜDÜLEN AMAC NEDİR ?

Gerçeklik güçlerinin işbirlikçi burjuvazinin amacı, sınıf sendikacılığının odaklaştığı merkez olan DISK'ı ve onun motor gücü olan Maden-İş'i parçalamak, bilmek gütsüzleştirilmesidir. Böylece, hem tüm sendikali hareketin öcüne ve yol gösterici gücü edilmiş, hem de Maden-İş ve aynı ilkeliler savunma sendikalar tecrit edilmiş olacaktır. Ote yandan DISK, sadece sendikali açıdan değil, politik açıdan da temel bir önem taşımaktadır: Sömürüye ve baskıya karşı direnişin savaşının, faşizme karşı direnişin güçlü merkezlerindedir. Bu merkezleri etkisizleştirildiği koşullarda, işçi yönetiminin devrimci bir yola girmesi, gelişmesi, olası bir faşist darbe girişimine karşı yitilmiş direnişin örgütlenmesi güçleştirilmiş olacaktır.

İşbirlikçi tekelci burjuvazinin DISK'ı ve güttüğü ilk amaç, kimli-

nin sandığı gibi DISK'ı sosyal demokratlaştırmak değildir. Amaç DISK'ın bölünmesi, parçalanması, güçsüzleşmesi, saygınlığını yitirmesi ve yokedilmesidir. Bu işi planlayarak sosyal demokrat bir yönetime DISK tabanı karşısında uzun süre tutunamayacağı çok iyi biliyorlar. DISK yönetiminin keskin devrimci görüşleri her zaman çaba göstermesi ve göstermekte olması da bu taban karşısında maskelerini korumak içindir.

Tüm olanaklar ve kadrolar, bu yönetime, DISK içindeki sınıf sendikalarına, özele olarak da bunların en güçlülerine karşı seferber edildi. Seçilmiş DISK Bölge Temsilcileri görevden alındı. Maden-İş ve diğer sendikalar, 15-16 Haziran 1978'de türlü dolaplar çevrildi, bahaneler yaratılmaya çalışıldı. Bunların hiçbirini tutmadı. Östelik ardarda yapılan kongrelerde uzlaşmaz sendikalar tasfiye oldu. Bölme-parçalama planını uygulamaya sokmak için fazla zaman kalmamıştır. İn-frac işçileri, acolye, sudan bahanelerle, yani kırılı kıble bile tam hazırlanmadan yu-

gulamaya sokuldu.

DISK'ın sınıf sendikalarına karşı açtığı savaş, DISK yöneticilerinin, «Demokratik Platform» adı altında uyutmaca toplantılarıyla ulusal demokratik güçlerin birliğini kırmaya sokmada gösterdikleri özele çabaları ve yeni bir «sosyalist» parti kurma hazırlıklarıyla yakından ilgilidir. Tekelci burjuvazinin, cephe birliğini bozmak için ne kadar çaba harcadığı açıktır. Ote yandan sosyal demokrasisinin işçileri için yığınların götüne hula pozara çıkarılmaları burjuvazi yeni sahite uymular gerekmedir. İşçi sınıfının gerçek siyasal örgütünü, partisini perdenlemek, yığınları bir kez daha kandırma görevini üstlenenler yoğun bir didimne içindedirler.

AKILLARIN BAŞA GELMESİ ZAMANIDIR

İçinde bulunulan durumda, gerek Türk-İş gerekse DISK içindeki, işçi sınıfının çıkarlarını korumaya niyetli tüm sendikalar, konularını bir kez daha gözden geçirmek, atacakları her adımı iyice hesaplamak zorundadırlar.

DISK'ın bölünmesinin getireceği sonuçları görmek için müddetimiz çok azdır. Komünistleri sendikali hareketten tecrit etmek işi çağrıklarını sananlar, yalnızca işçi sınıfının savaşını güdümlü yapılmazlar, sendikali hareketi parçalayarak burjuvazi karşısında sonuçsuz bir savaşın yemez duruma getirmeye hizmet ediyorlar.

Anak Türkiye koşullarında, tekelci burjuvazinin ve sınıf sendikali gelişmelerinde onun aracı durumuna gelen sağ sosyal demokrasisinin sendikalar operasyonunun başarısı olacağı hesapları da sağlam bir teleme dayanma

maktadır. Bir kez, sosyal demokratlar içinde tekellerle işbirlikçi karşı çıkan onemli güçler vardır. Sol sosyal demokrasisinin de sendikali hareketteki etkinliği küçümsenmeyecek boyutlardadır, komünistlerle sendikali eylem birliğinden yana eğilimler güç kazanmaktadır.

İkincisi, sosyal demokrat sendikacılar arasında sağ kanat ağırlık kazansa bile mevcut koşullarda, işçi sınıfının huzalı bilinçlenme sürecinde, sendikaların başındaki kadrolar sınıf uzlaşmacılığında yana çıkıkları sürece, konularını uzun zaman koruyamayacaklardır. Gerek DISK, gerekse Türk-İş içindeki bazı sendikaların son genel kurullarındaki yönetime değişiklikleri, liderli yönetiminin iş başına gelmesi bunun somut kanıtlarıdır.

Tek yol, sendikali birlik için savuşturmak: sınıf uzlaşmacılığın karşı, tüm işçilerin çıkarına olacak sendikali eylem birliğini savunmaktır. Sınıf sendikacılığının önerilerini kabul etmek gerekidir. Sendikacıların, ajanların, tabanını kalmış yöneticilerin değil, kendi sendikalarının tabanlarının seslerine kulak vermeleri gerekidir. Bölünmeyeli, parçalanmayeli, hiçbir sendika üyesi, hiçbir işçi hoşnutluğa karışılmayeli. Tüm DISK üyesi sendikaların tabanı. Onur Kurulu'nun kararını protesto ediyor.

İşçi sınıfının, en karmaşık ortamlarda bile olmasa olur yapma hünerine sahip olduğunu kanıtlamıştır. Sınıf sendikacılığının işçi sınıfının sesini, komünistleri sendikali hareketten uzaklaştırmak, olanaklı ve gerekli değildir. DISK yönetiminin son bölücü girişiminden sonra, tecrit olmaya başlayanlar sınıf sendikaları değil kendileri olmuşturlar. Bu durumdun ders alınmalıdır.

Friedrich Ebert Vakfı Nedir ?

Federal Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin yönlendiren Friedrich Ebert Vakfı, Federal Alman emperyalizminin politikasında ve ASDP'nin toplumsal ilerlemeye karşı girişimlerinde önemli bir yer tutar. Vakfı, 1925 yılında Friedrich Ebert'in ölümünden sonra kurulum, 1933'de naziler tarafından yasaklanmıştır. 1947'de Sosyal Demokrat Parti yönetimi tarafından yeniden canlandırılan Friedrich Ebert Vakfı hukuki açıdan özelsi bir işletmedir, ancak uygulamasında ASDP yönetimiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Öyle ki, vakfı başkanlığında ASDP'nin önde gelen politikacıları görev yapmaktadır.

Friedrich Ebert Vakfı, Federal Almanya'nın en büyük «Doğu Araştırmaları Enstitüsü»dür. Komünist ideolojik mücadelelerin bütün yöntemlerini emperyalist sermayenin istemleri doğrultusunda araştırır, geliştirir.

Vakfı, çalışmaları özellikle politik bağımsızlık kazanması, ancak ekonomik bağımlılık içinde bozulan ülkeleri yöneltilmiştir. Burarlarda yığınların her geçen gün sosyalizme yaklaşımlarını önlemek amacıyla, sosyal demokrasisin tezlerini aynı, özellikle «demokratik sosyalizm» yutturmacasından yararlanarak sosyalizme yönelen kitleleri saptırma işlevini yerine getirir.

Vakfı, bu amaçlarla büyük bir eğitim örgütü kurmuştur. Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin denetimindeki eğitim çalışmaları Federal Almanya'da olduğu kadar, gelişmekte olan ülkelerden de çok sayıda sosyal demokrat, sendikacı, fabrika temsilcisi ve bilim adamını katıyor.

Friedrich Ebert Vakfı, ASDP'nin Sosyalist Enternasyonal'deki rolünün devamını sağlamaya yönelik çalışmaları bulundur. Bu arada çeşitli ülkelerdeki sosyal demokrat hareketleri yönlendirir. Portekiz'de Sosyalist Parti ve Soares'ın yönlendi-

rilmesi çalışmaları, vakfın en tipik çalışmaları örnek gösterilir.

Friedrich Ebert Vakfı, bu arada sosyalist ülkelerdeki kimi bilim adamlarıyla, işçilerle ilişki kurar, bunları sosyalist ülkelerdeki uygulamalara karşı çıkarılmaları sağlamaya çalışır. Böylece sosyalizme değişikliklere yaratacağını umuyor.

Vakfın dış ülkelerde çalışan 60'ın üzerinde uzmanı bulunmaktadır. Bunların 67'si Afrika'da, 28'i Asya'da ve 21'i Latin Amerika'dadır. Geri kalanların da Ortadoğu ve bazı Avrupa ülkelerinde çalışmaktadır.

Friedrich Ebert Vakfı'nın işlevlerinden birisi de Federal Almanya'da Alman Komünist Partisi'nin izlenek. Bu arada da Alman işçi sınıfı tarihini çarpıtmaktır. Antikomünist kampanyaların sonuçlandırılan yanan vakfı, AKPY'e karşı devletin güvenlik örgütleri ile birlikt çalışmaktadır.

Friedrich Ebert Vakfında görev yapan ve ilkerimide de tanınan bazı adları da tanınmakta yarar var:

Heinz Oskar Vetter: Alman Sendikalar Birliği Başkanı, FEV Başkanlığı üyesi.

Hans Apel: Federal Almanya Maliye Bakanı, FEV üyesi

Prof. Dr. Horst Ehmke: Federal Meclis üyesi (ASDP), Schmidt'in Guadalupe zirvesinden sonra Türkiye'ye gönderildi temsilci.

Willy Brand: Sosyal Demokrat Parti Başkanı FEV Kurayorum üyesi Wilfried Haferkamp: Avrupa Ekonomik Topluluğu Komisyon Başkanı yardımcısı

FEV Kurayorum üyesi

Otto Kersten: Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu Genel Sekreteri, FEV Kurayorum üyesi

Hans Jürgen Wischnawski: Devlet Bakanı, FEV kurayorum üyesi

dünyadan

Kıbrıs yine gündemde

SAVAŞ YOLU düşünge gündüğünde, Kıprıyanu - Denktaş görüsmesinin Nisan sonlarında gerçekleşeceği haberi gazete manşetlerine çıkmıştı. 1977 Nisanından bu yana kopuk olan iki toplum arasındaki diyaloğun yeniden kurulması, Kıbrıs'ın her iki kesimindeki ve Türkiye ile Yunanistan'daki barış ve demokrasi güçleri tarafından sevilene karşılıklandı.

Ne var ki gelişmeler, Kıprıyanu - Denktaş görüşmesinin Kıbrıs sorununu nasıl bir sonuca götüreceği açısından ciddi kaygılar uyandıracak nitelikte.

Kıbrıs'taki İngiliz üslerinin ABD tarafından kullanıldığı, Kıprıyanu yönetiminin Amerikan U-2 casus uçaklarının faaliyetine ses çıkarmadığı, Denktaş'ın son Brüksel gezisi sırasında adadaki iki İngiliz üstünden birisine Türk toplumu adına talip olduğu, Carter'ın dış politikadaki faaliyetlerinin Kıbrıs üzerinde yoğunlaştığı, özellikle de NATO planına düşme getirdiği bir sırada, elbette kuşku duymamak elde değil.

Atilla hatırlatıyor Kıbrıs Türkleri Kıbrıs Rumları, daha uzun bir süre gerginlik, huzursuzluk, korku ve endişe içinde yaşamak istemediklerini sürekli belirtiyorlar. Kıbrıs Türkleri ve Rumlar, sorunun kalıcı ve sürekli bir çözüme kavuşturulması için aynı çözümdedir görüşüyorlar.

Kıbrıslılar, 1977'de Makarios ile Denktaş arasında varılan dört ilke anlaşmasının başlangıç toplantılarında görüşmelerde temel alındığında, bu temel üzerinde mutlak çözüme varılabileceği görüldü. Kıbrıs'ın bağimsız, iki toplumlu federe bir Cumhuriyet olması, iki toplum tarafından aynı ayrı yönetilecek kesimlerin saptanması, merkez federal hükümetin Cumhuriyetin toprak bütünlüğünü korumasını, yerleşim ve yer değiştirme özgürlüğünün bağlanmasını öngören bu dört ilkenin pek çok acil sorunu hemen çözümlenecek nitelikte olduğunu söylüyorlar.

Atilla hatırlatıyor aydın iki toplumun temsilcileri, sorunun uluslararası yanının çözümü için de görüş birliği içinde. Adadaki tüm yabancı askerlerin ayrıması, üslerinin kaldırılması, Kıbrıs'ın bağımsızlığının, toprak bütünlüğünün ve egemenliğinin güvencili altına alınması için Birleşmiş Milletler gözetiminde bir uluslararası konferans toplanmasını öngörüyorlar. NATO'nun, ABD'nin Kıbrıs'ın el atmasını yeni sorunlara yol açacağını, bu nedenle de girişimlere yere düşmesini, daha fazla silah, savunma ögencesi olarak yokluksuz, yeni üsler ve bağimsızlık getiren NATO'nun Kıbrıs'ın uzak durmasını istiyorlar.

Kuşkusuz bu talepler, şu anda her iki tarafta da egemen olan çevrelerin, iki toplum yöneticiliğine soru-cevaplara resmî görüşleri değil. Ama bu talepler, yıllar boyu Kıbrıs sorununun acısını çekmiş, bunun için açtığı ekonomik, politik bunalmaları sırtında taşıyan olan Kıbrıs emekçilerinin talepleri. Bu arada sevinilerle belirtilecek gereken nokta, bu taleplerin her geçen gün daha güç sesle haykırılması. AKEL'in politik yaşama damga vuran eylemlerinin şükre kazanması paralel olarak, kuzeydeki barış ve demokrasi savaşlarının her geçen gün yoluması, yeni kazanımlar elde etmesi. Bu ise Nisan sonlarında öngörülen Kıprıyanu-Denktaş görüşmelerine yeni bir boyut getiriyor. Üstelik bir de küçümsemeyecek bir boyut. Çünkü bu talepler, aynı zamanda bölgedeki ve dünyadaki tüm ilerici güçler tarafından, barış ve demokrasi güçleri tarafından destekleniyor.

Emperyalizmin deneti - nindeki basın ABD Başkan Carter'ın giriştiği imzalanın Mısır-İsrail ayrışmasının her iki ülkede büyük bir coşkuyla kutlandığını yazdı. Oysa Begin - Sedat - Carter üçlüsü Washington'da kapalı kapılar ardında Camp David ihanetini imzalarken, Kahire'de zırlı birlikler devriye geziyordu. Başkanlık, genel kurmay, radyo, denetim altına alınıyor, bu arada çok sayıda subay ve er görevlerinden istifa ediyorlardı.

Üniversitelerde boykotlar, forumlar düzenlendi. Mısır Komünist Partisi, İlerici Ulus Birlik Partisi ve Müslüman Kardeşler Örgütü temsilcileri, anti-Sedat platformda birleşmek ve eylem birliğini pekiştirmek kararı aldılar. İsrail'in illegal etiler Arap topraklarındaki protestoları durdurma amaçlı, İsrail Komünist Partisi bir bildirisi Mısır-İsrail ayrışmasını reddetti. Parti, bir yandan parlamentoda Begin'e karşı odayan da Filistinlilerle ortak eylemler koydu. İsrail Komünist Partisi Genel Sekreteri Meir Wilner: «Bu anlaşmaya hayır diyoruz. Çünkü bu barışı istiyoruz. Bu barışı askereş paktların ve üslerin varlığı ile değil, ancak Filistin halkının tüm haklarının verilmesi sonucu sağlanabilir diyoruz».

Bu arada Irak'ın baskenliğinde toplanan Bağdat Zirvesi, dünyada bir hayli yankı uyandırdı. Arap ülkeleri dışişleri ve maliye bakanları düzeyindeki toplantıya Mısır, Umman ve Sudan'da dışında tüm Arap ülkeleri temsilcileri katılmışlardı.

FKÖ lideri Yasser Arafat, Bağdat Zirvesi'nin ilk gün terkeden sonra yaptığı konuşmada şöyle diyor: «Filistin halkının çıkarlarını sa tanlara karşı ortak davranmak zorundayız. Ben Sedat'ı iyi tanırım. O, bugüne kadar yaptıklarından çok daha kötüünü yapmak için gaba sarfetmektedir. ABD'yi ise hepimiz iyi tanırız. Bu nedenle Mısır'a karşı şimdilik emsaketir konuşması talep etmemizin hiçbir anlamı yoktur. Arap halkı sizlerden hesap soracak, Filistin halkı ise aslında konuşacaktır. Biz FKÖ olarak sizlerle karşı elimizden geleni yapacağız. Bundan hiç şüphelenilmemesi».

Cezayir, Demokratik Yemen ve Irak'ın arabuluculuk yapması sonnen, zirvede ekarırdık ve direnc ephesiz ortakları görüşlerini tüm diğer katılan ülkelere benimsettiler. Soyuçtu tümü Mısır'ı Arap Birliği'nden attılar, işi kileri kesme kararı verdiler.

İKİ YEMEN BİRLEŞİYOR

Başad'Pa Mısır'a karşı uygulanacak miteyyide ler görüşülürken, Kuveyt'te de iki Yemen'i liderleri, tek Yemen için anlaşmalarını açıklıyorlardı. Birleşmeden yana devlet adamları kuzeyde birbiri ardı sıra katledilirken, güneyde de bir esol ayrımcı kompo ortaya çıkarıldı.

ORTA DOĞU'DA SAVAŞIM SÜRÜYOR...

Güneyde Yemen Sosyalist Partisi çalışmalarına başlandı, kuzeyde ise Yemen Emek Partisi öncülüğünde bir birleşik cephe oluşturuldu. İki Yemen'in halkı, antiemperyalist, demokratik bir platformda birleşmek için savaşım verirken, gerici Demokratik Yemen'e saldırmışlar, ama, bölgedeki güçler den gese emperyalizmin aleyhine hızla değişmeye başlamıştı.

Sonunda, Yemen Arap Cumhuriyeti Başkanı Abdullah Salih ile Demokratik Yemen Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Abdülkadir İsmail Kuveyt'de bir araya geldiler ve birleşmenin koşullarını belirlediler. Buna göre:

— Devletin adı Yemen Halk Cumhuriyeti olacaktır.

— İlk aşamada savunma, ulusal güvencilik ve dışişleri bakanlıkları birleştirilecek tir.

— Her iki taraftan üç kişi olmak üzere 6 kişilik bir komisyon Anayasa taslağını hazırlayacaktır. 4 ay içinde Anayasa halkın oyna sunulacaktır.

— Kuzeyde eskiden görevlerini atan tüm yöneticiler görevlerine hile edileceklerdir. Anayasa oylamasından sonra gerici bir bakanlar kurulu oluşturulacak, daha sonra yapılacak seçimlerde tüm partiler ve örgütler serbestce yer alacaklardır.

— Seçime işbaşına gelecek hükümet ülkenin ekonomik ve politik çizgisini belirleyecektir.

Bu karar emperyalizmin hiç de hoşuna gitmedi. Umman'ın kurtarılması altında bir harekâti girişen emperyalizm, konfederalizm ukaşımını ve T. El-Hosni Başbakan'ın emperyalizme karşı çıkmasıyla olandır. Demokratik Yemen Devlet Başkanı bu olaylara değinerek şöyle diyor: «Emperyalizm, bizim ve devrimci Etiyopya'nın politikasına karşı yönün bir karşı saldırı içindedir. Ama şunu bilsin ki, Yemen halkı ve bölgeli halkları, emperyalist komplolara karşı koyacak güçtedir. Ayrıca başta Sovyetler Birliği olmak üzere, dünya barış güçleri de bizim le birliktedir».

AFGANİSTAN'DAKİ PLANLAR İŞE YARAMADI

İran'daki konularını yitiren emperyalizm, bölgedeki diğer gericilerle, maocu Pekin yönetimi ve yobaz-gerici Pakistan diktatö-

rü ile işbirliği içinde Afganistan'da gerici darbeyi denedi. Demokratik bir devrim gerçekleştirilene elke halkı, hızla dönüşümler başlatmış, bu da hükümeti toprak sahiplerini feodal beyleri huzursuz kılmıştı. Kimi solcu Pakistan'da olmuş, kimisi de maoculardan destek istemişti. CIA'nın mezhep, dil ve ırk ayrışıklardan yararlanma deneye - riye bütününe gerici etkincilikler, Mısır'ın ayaklanmaları para vermesi, Çin'in gerici ayaklanmaları çestili silahlarla donatması ve Pakistan - Afganistan arasında bir de askeri matzeme taşıma yolu açması ile yepyeni bir aşamaya vardırılmıştı. Herat'da kurulan maocu örgütler, bölge halkını ayaklanmaya çağırıyorlar. Feodal ağaların, toprak beylerinin ayaklanmasını Afganistan halkı ve yönetimi tarafından bastırıldı.

BUTTO İDAM EDİLDİ

Afganistan'ın el uzatan burada gerici ayaklanmaya kökükleyen gerici Pakistan yönetimi, bu arada ülkenin burjuva - demokrat lideri Zülfiakar Ali Butto'yu asırdır, politikasını yetiştirdiği seçkin politikacılarıdan biri olan Butto'yu idam ettirirken, Pakistan Komünist Partisi bir açıklama yapıyor ve Merkez Komitesi üyesi Jam Sag'ın de akibetinin belli olmadığını duyuruyordu.

İRAN'DA TUDEH GERİCİLİĞE KARŞI ORTAK CEPHE ÇAĞIRISI YAPTI

İran Komünist Partisi TUDEH'nin Merkez Komitesi, geçtiğimiz günlerde, yeni bir durum değerlendirilmesini için toplandı. Devrimin ilk adımı, özellikle Şah'a karşı yürütülen savaşımın sonuçlarınıolumu ve başarısını bulan TUDEH Genel Sekreteri Nurettin Kalandari, Humanite muhabirine görüşlerini verdi. Demek ki gerici güçlerin sindirilmesi sanmamak gerek. 8 bin SAVAK'ının yeraltına çekildiğini ve örgütlendiğini biliyoruz. Yine Şah'a bağlı bazı subay gruplarının gizlilik içinde birtakım gerici gelişmeler peşinde olduklarını da biliyoruz. ABD ve Batı Avrupa gizli servisi de kendilerine İran rolü oynuyorlar. İran devrimini tehdit eden bu tehlike ve diğer teh-

- İki Yemen birleşiyor
- Afganistan'daki planlar işe yaramadı
- Butto idam edildi
- İran'da TUDEH gericiliğe karşı ortak cephe çağrısı yapıldı

İkkelere karşı 3. komünistler tüm devrimci ve demokratik güçler arasında yabancı askeri üslerin kaldırılması, em peryalizmin politik ve ekonomik gücünün ve tüm gericilik kalıntıların yenilmesi için bir birleşik halk cephesi öneriyorlar. Bu cephe kimlerle kurulacak? Humeyni'nin solundan TUDEH'ye kadar tüm güçler.

Dinci akım içinde kaçabaça eğilimden söz edilebilir: 1- «El Halk» mücahitlerinin temsil ettiği en demokratik ve savışkan eğilim; 2- Halkın istemlerine duyarlı olan ancak çağdaş dünyaya aykırı olmayan merkezi Humeyni eğilimi; 3- Şah rejimini anayasal monarşiye dönüştürmek isteyen gerici bir eğilim. Bu üç ana eğilime laik kanatlarla diğer kanatlar arasında farklı, Ulusal Cephe içindeki müslümanlar la sol entellektüeller arasında farklı da eklemek gerek. Ve nihayet aslı önemli olan ayrıştık, halk sınıflarıyla burjuvazi arasındaki ayrıştık söz etmeden geçmeyelim. Burjuvazi de kendiliğinden uluslararası ilişkilerde bağı olanları çıkarları da bağı olanları arasında bölünmüştür. Gerek İran'da gerekse yurı dışında, bazılarının devrimi kendi çıkarlarını gerçekleştirdiği yerde durdurmak istedikleri bir gerçektir. Bu oynuları bozacak tek güç tüm ilerleme güçlerinin birliktir.

İran'da durumun dengeye kavuşturulması, Euz ve acılı bir geçiş döneminden çıkan TUDEH, güçlerini bu koşullar altında örgütlemek zorundadır. Gazeteleri «MARDOM» halen Tahran'da legal biçimde çıkarıyor. İşçiler Şah'ın kuklalarını söze sendikalarından uzaklaştırdık sonra gerek işçi örgütlemeleri kurmaya başladı.

Yine de TUDEH'in geçmiş prestijine rağmen komünistlerin, Partilerini örgütlemek ve etkinliklerini artırmak için etkin savış vermek zorunda oldukları bilmek zorundayız. Karşımızda kırsal kesimden henüz kopmuş, köylülüğe daha yakın genç bir işçi sınıfı var. Ete yandan Şah rejimi sırasında üzerlerindeki tüm baskılara rağmen muhalefetteki dinci ilahçılar emekçi yığınlarla beraber bir ilski sürdürebilmişler tek durum budur. Bu durum hareketin dinci niteliğini açıklıyor.»

Tahran'da Mısır büyükelçiliği damında Filistinliler savaş andı içiyor.

ÜÇ PARTİ, ÜÇ KONGRE

İtalyan Komünist Partisi, Belçika Komünist Partisi ve Kongo Emek Partisi kongreleri geçtiğimiz haftalarda sonuçlandı. Bu kongreler, dünya

komünist ve işçi sınıfı hareketinin gelişmesi, güçlenmesi açısından önemli dönemlerdir.

İTALYAN KOMÜNİST PARTİSİ'NİN 15. KONGRESİ

İtalyan Komünist Partisi'nin Roma'da toplanan 15. Kongresine sunulan raporda, Genel Sekreter Enrico Berlinguer, İKP'nin barış ve demokrasi yolunda yılmadan savışmasını sürdüreceğini belirtti. Kongre, Partinin leninist konusundaki kararları gözden geçirdi, tartışmalarla izin verileceğini açıkladı. İşçiler Birliği'nin barış koruması, uluslararası güvenliği sağlamak yolunda attığı adımların partisi tarafından desteklenildiğini bildirdi. Çin'in Vietnam'a saldırısını ki-

yan Berlinguer, Fol-Pot rejiminin yıkılmasıyla Kamboçya halkının kendi yazgısını kendisinin belirlemesi olanağını doğrudan belirtti.

Ulusal KONSEY Üyesi Giorgio Amendola İKP'nin bunalıma karşı ülkedeki tüm ilerici güçlerin birliğini sağlamak yolunda adımlar atmasını, bu yolda varolan girişimlerini te yoğunlaştırmasını istedi.

İKP Kongresi'nde başkanlığa yeniden Luigi Longo, Genel Sekreterliğine de Enrico Berlinguer seçildi.

BELÇİKA KOMÜNİST PARTİSİ'NİN 23. KONGRESİ

Belçika'nın başkanı Brüksel'de 23. Kongre çalışmalarını tamamlayan Belçika Komünist Partisi, ülkelerin politikasına ve egemen sınıfların NATO'ya girişimlerine karşı bir program taslağını onayladı. Belçika'daki tüm ilerici güçlerin eylem birliğine çağırıldığı programda,

sosyalist ülkelerle ilişkilerin, ulusal kurtuluş savışlarıyla dayanışmanın da güncellenmesi öngörüldü.

Belçika KP 23. Kongresinde, başkanlığa yeniden Louis Van Geyt, başkan yardımcılıklarına da Claude Renard ile Jef Turf seçildiler.

KONGO EMEK PARTİSİ KONGRESİ

Kongo Halk Cumhuriyeti başkanı Brazzaville toplanan Kongo Emek Partisi Olağanüstü Kongresi'nde yeni parti tüzüğü onaylandı, yeni bir Anayasa tasarısunun hazırlanması kararlaştırıldı ve Ekonomik Yardımına KONSEY Üyesi ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi öngörüldü.

Ülke yasamına yeni bir yön verecek olan Kongo Emek Partisi Olağanüstü Kongre-

OLAĞANÜSTÜ

şinde onaylanan yeni tüzüğe göre, partinin işçi sınıfının önceliği olduğu ta markını getirdi, partinin ta markını ci-leninist ilkeleri benimsediği belirtildi.

Kongrede, Devlet Başkanı ve Bakanlar KONSEYİ Başkanı Alibay Denis Sassou-Nguesso oybirliği ile Kongo Emek Partisi Merkez Komitesi başkanlığına seçildi. M-

kısa... kısa...

Çin'de tutuklama kampanyası başladı

Vietnam halkından unutamayacağı bir ders alan Maoçu Pekin yönetimi, Çin'in yönetim biçimine, Vietnam'a karşı başlatılan savışa karşı ülkenin dört bir yanından yükselen sesleri kısımak amacıyla, yoğun bir tutuklama kampanyası başlattı. Bu arada Pekin'li liderler arasında çatışmaların da kısacası, Teng Hsiao Ping ekibiyle, Hua Kuo Feng ekibi arasındaki çekişmelerin de yeni boyutlara vardığı haber veriliyor.

Solomon Mahlagunu idam edildi

Güney Afrika'daki ırkçı Botha rejimi, 6 Nisan 1979'da 22 yaşındaki özgürlük savışçısı Solomon Mahlagu'yu idam etti. Solomon Mahlagu'nun suçu, halkın özgürlüğünü istemek ve bu yolda verilen savışma aktif olarak katılmaktı. 14 Haziran 1978'de ölüme mahkum edilen Solomon Mahlagu, 16 Ekim 1956'da Soweto'da doğmuştu. ırkçı uygulamalara karşı çıkan Mahlagu, Afrika Ulusal Kongresi üyesi idi. Güney Afrikalı öğrenci Steve Biko'dan sonra Mahlagu'nun ölümü ile birlikte, Güney Afrika sınıflarında can veren özgürlük savışçılarının sayısı son üç yıl içinde 337'yi buluyor.

Maocu'ğa karşı savışçuların yöntemleri tartışıldı

Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi ile SBKP Merkez Komitesi Toplum Bilimleri Akademisi tarafından 27-29 Mart tarihlerinde düzenlenen bilimsel danışman toplantısına, maocu'lüğün tarihi çarpıtması ele alındı ve buna karşı verilen savışçının yöntemleri tartışıldı.

Maocu'lüğün sosyalizmi ve sosyalist düzeni karalamaya kampanyasının derinlemesine ele alındığı danışma toplantısına, Sovyetler Birliği, Vietnam, Bulgaristan, Macaristan, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Moğolistan, Polonya ve Çekoslovakya'dan bilim adamları katıldılar.

134 yıl hapis yatan 7 TUDEH üyesinin açıklaması

İran'da toplam 134 yıl hapis yatan 7 TUDEH üyesi, düzenledikleri basın toplantısında, Şah rejimi tarafından idam edilen yoldaşlar Muhhtar'ın sözleri ni kamuoyuna duyurdular: Abbas Haxdadi (suubay, 25 yıl), Ali Khavari (TUDEH, MK üyesi, 15 yıl) Rıza Saltuki (suubay, 25 yıl) Mıhemed Ali Amini (suubay, 25 yıl), Arif Rasmeddih (işçi, 12 yıl), Muhammed Amini (işçi, 7 yıl), Abutarap Barzherzadeh (suubay, 25 yıl) yaptıkları açıklamada, yoldaşları Muhhtar'ın sözlerini şöyle özetlediler: «Partime! Üyelik andımı hiçbir zaman bu celtalarım kod vaatlerine peskes çekmeyeceğim. Acı, üzüntü, hapis ve işkence yalnızca Senin kalbimdeki işgünü gücendirecektir»

«On Derste Cinayet» veya terörizmin ardındaki CIA

New Times dergisinde «Cinayet için Elkitabı» başlıklı bir yazı yayımlandı. Yazı, CIA'nın neo-faşist veya sözsöz «esol» terörist grupların için nasıl, hangi yöntem ve amaçlarla sızdırganı belgeleryle açıklıyor. Örnekler ve olaylar terörizmin ileri boyutlara vardığı İtalya'dan alınmış. Ancak ülkemizdeki olaylar ve faşist terörün büyüğü benzerlik gösteriyor. Faşist terörcülerin olduğu kadar bir kısım sözsöz provokasyon gruplarının ardındaki veya içindeki «karanlıklar» aydınlaşmaya çıkıyor. Yazıyı aynen yayıyoruz.

TERÖRİSTLERİ ve onların ardındakileri teşhir eden yeni veri ve belgeler İtalyan basınında sürekli olarak yayınlanıyor. Terör olayının sorgutarması da sürüyor. Milano'da çıkan Avrupa adlı haftalık bir dergide, sonsayınadlı bir belge yayınlandı. «FM 30-31» numaralı «çok gizli» (birel) bir belge, bir spekülasyon ve yorum sağanmış yapıtı. «FM harfieri Field Manuel (Alan Elkitabının) kısıtlımsız şekilde; 30 sayfa ABD silahlı kuvvetleri gizli servise-rini ima ediyor; 31 sayfa ise «esol» ülkelerde durumun komünistlerin lehine köklü bir de-gişime göstermesi tehlikesi» karşısında yapıla-cak «stabilizasyon operasyonlarının» şifre nu-marasıydı.

«Dost ülkeler», topkapıları üzerinde ABD üsleri ve birlikleri bulunan NATO üye ülkeler-i. Avrupa dergisi, İtalya'da NATO komutan-lığının denetim altında 58 askeri kuruluş bu-lundugunu hatırlatmaktadır.

«Stabilizasyon» (denge sağlama) eylemleri daha doğrusu, Avrupa dergisinin de belirttiği gibi «destabilizasyon» (dengeyi bozma) eylemleri - karşılık çıkarmaktan politik cinayetlere kadar uzanmaktadır. Yayınlanan gizli belgeyi san-sayınol ilan sadece İtalyan gereclilğinin toplu-mal gereclilği artırmak için kullandığı yönle-rinin tümünü hemen hemen eksiksiz olarak sıralamış değildir. Belge, gereclilğin kimler tarafından yaratılacağına özellikle de «esol» terörist örgütler için sızdırılmış ajanların ad-larını açıkça belirtmektedir.

ABD gizli servisleri, özellikle CIA, «esol» te-rörist grupların yansırı illegal neo-faşist grup-ları da kullanmaktadır. Bu gibi operasyonların gizli yürütülmesinde rağmen, İtalyan basını son yıllarda bu karanlıklar ve gizli faaliyetler üzerinde-ki örtüğü kısmen kaldırıp belgeleri yayımlamış-tır.

CIA'nın illegal neo-faşist gruplara sızması, esas olarak iki kanaldan yürütülmektedir. Bir-inci kanal İtalyan istihbarat servisi; diğeri bu durum özellikle servisin başında General Gio-vanni De Lorenzo'nun ve General Vito Miceli'nin bulunduğu sıralarda kullanılmıştır. Roma'da yayınlanan L'Espresso'nun belirttiği gibi, bu iki generalin SIFAR'ın (İtalyan İstihbarat Örgütü) başında bulunduğu dönemde (1960'ların başlarında 1970'lerin ortalarına kadar), yan-bıca istihbarat servislerinin emir alarak des-tabilizasyon ve antikomünizm savası strateji iz-leyen SIFAR (daha sonra SID adını almıştır) bütün ynikçi gruplarla ilişki kurmuş ve bütün «karanlıklar» entrika-lara karışmıştır.

Sızma için kullanılan ikinci kanal, sağ terö-rist grupların için adam sokmak veya bu grup-ların liderlerini kazanmak yoluyla uygulanıyan doğrudan sızmadır. İşte bazı örnekler:

Savaş sonrası dönemde in korkunç faşist provakasyonlarından birisi, 12 Aralık 1969'da Mi-lano'da yapıldı. Milano Tarih Bankası'nda pat-layan bir bomba, 16 kişiyi öldürdü. 100 kişiye kişilerin yaralanmasına yol açtı. Polis, «Milli On-çü» adlı neo-faşist örgütün başkanı Stefano Della Chiale'nin ilgili karıştığı tespit etti. Ama Chiale, SID'in sağladığı bir sahte pasaporta 1970 Temmuzunda İtalyan'dan kaçtı.

Panorama dergisinin yazdığı gibi, CIA, Pe-ter Grigores aracılığıyla 1968'de Chiale (Siveller takım ismini kullandı) ile temas kurmuştu. Bridges o zamanlar ABD elçiliğinde ikinci sek-terer olarak çalışıyordu ve gizli neo-faşist top-lantularına katılıyordu. Bu toplantılardan biri-sinde, 1969'da ynikçi eylemlere girişilmesi ka-rarı alınmıştı. Siveller bir süre Amerika'da

yaşadı ve Amerikan vatandaşlığına geçti. Daha sonra da İspanya'ya gitti.

Kara Pren's takma adını kullanan Junio Va-lerio Borge'se'nin liderliğini yaptığı neo-faşist Milli Cephe, 1970 Aralık'ında, sonuçsuz kalan bir darbe girişiminde bulundu. «Kutsal Meryem Gece'si» diye bilinen ve SID'in daha önceden haberdar edildiği bu operasyonda Chiale ve onun adamları da yer almıştı. Milli Cephe liderinin yardımcılardan birinin daha sonra açıkladığı gibi, bu darbe CIA tarafından kendi ajanları aracılığıyla hazırlanmıştı. Bu ajanlardan bir tanesi, Vitro Selenia şirketi mühendislerin-den Edward Fendwich idi. CIA'nın Ortado-ğuluaki temsilcilerinden biri olan Scitouna'nın bu şirketin adı altında faaliyet gösterdiği bil-dirilmiştir. Borge'se, 7 Aralık gece'si, ABD ilinci «flotu»na, komplocuların yardımına gelmesi için işaret verecekti ve herşey yolunda gidecek-ti.

L'Espresso, Borge'se'nin CIA ile de temas-lanmış olduğunu, özellikle CIA kara-istihbarat bölü-mü başkanı James Angleton ile ilişki içinde olduğunu yazmıştır. Savas sırasında Strateji Servisler Bürosu'nda çalışmakta olan Angleton, (bu Büro CIA'dan önceki istihbarat örgütüdür), o zamanlar «Kara Pren'si» gerillalarından kurtar-mıştı. 1970'de, başarısız darbe girişiminden yan-dırma birkaç hafta önce Roma'ya gelmiş ve komplocuların başarısızlığı uğramasından hemen sonra Amerika'ya dönmüştür.

CIA ve SID tarafından İtalyan silahlı kuv-vetleri içinde kurulan bir sağ grup da 1973 Mart'ında yeni bir komplo hazırladı. Darbecilerin Vicenza'da yaptıkları gizli toplantıya CIA Gene-ral Johnson da katılmış ve Washington'un desteği hakkında söz vermiş. Euro-peo'nun yazdığına göre Johnson, darbeci lerin, İtalya'ya daha önceden gönderilmiş Ame-rikan ajanları tarafından ve Mart ile Pantel-ieri adaları arasında meydana iki savaş gemisi tarafından da desteklenebileceğini söylemiştir. Ama komplocuların sefleri arasındaki anlaşmaz-lıklar nedeniyle komplocular bir sonuç çıkmadı.

Mayıs 1974'te Brescia'da yapılan anti-faşist gösteride patlayan gücül bir bomba sekiz kişi-yi öldürmüş 90 kişiyi de yaralamıştı. Bu provaka-syon, kendini «Devrimci Silahlı Hareket» diye tanıtmaya kalkan neo-faşist bir grup tarafın-dan teşahlanmıştı. Bu örgütün lideri Carlo Fumagalli 1944'te ABD istihbarat servisine alınmıştı. 1970'de Fumagalli ile temasları, CIA ajanı Phil Scott sürdürüyordu.

Milano ve Roma'da 1969'da yer alan bomba patlamalarına karışmış olan kişiler yargılan-masına Ocak ayında Catanzaro'da yeniden baş-landı. İtalya'daki ynikçi faaliyetleri finanse eden, yöneten ve yürüten örgütlerin hemen hep-siyi «uzun yıllar boyunca ilişki içinde bulunmuş olan Guido Giannettini», bu yargılamanın baş-sağlamada birliği. Bu örgütler arasında CIA ve SID, Federal Alman gizli servis, BND, sağ-çuların «Siyah Enternasyonal» adı altında kur-duğu illegal örgüt, mafya ve neo-faşist gruplar bulunmaktadır.

Guido Giannettini, ynikçi operasyonların en aktif liderlerinden biriydi. CIA onunla ilk teması 1961 Kasımında kurmuştu; Giannettini, bu tari-hte, Annapolis Deniz Akademisi'ne (ABD) Av-rupa'daki askeri darbe okadamları ve teknikleri-konulu bir diz konferans vermek üzere da-vet edilmişti. Diz konferansa CIA'nın diz gö-revilleri (özellikle Joyn Chredman), Penta-gon'un ve Beyaz Saray'ın önce gelen kişileri

Guido Giannettini, Fransız OAS'tan (Gizli katılmıştı.

Ordu Örgütü) ve «Siyah Enternasyonal»den bir çok fikir almıştı. Daha sonra da bu fikirleri, sızdı neo-faşist partiden parlamento üyesi çı-kan Pino Rauti ile birlikte, «devrimci savas» adı atındaki bir programa döktü. Bu program temel noktaları, Mayıs 1965'te Roma'daki Parco del Principi otelinde yapılan bir top-lantıda belirlendi ve bu toplantıya İtalyan gere-clilğinin önde gelen temsilcileri de katıldılar. Giovanni De Lorenzo, CIA ve o zamanlar İtalyan silahlı kuvvetlerini kurması başkanı olan Aleja, bu gizli toplantıların çalışmalarına özel bir ilgi gösterdiler. Giannettini'nin sunduğu rapor Aloja'yı o kadar etkiledi ki ki raporun Modena Askeri Akademisi özel ders listesine katılması-ı ve yararının da istihbarat servisine alınması-ını emretti.

Bu program yalnızca subaylara öğretilmek-le yetinilmeli. Bu rapor, neo-faşistlerin strate-ji ve taktikleri için ve özel kamplarda askeri eğitimden geçirilen kişiler için, 1960'ın sonları ve 1970'in başlarında bir elkitabı haline geldi. İki Tempo dergisi bir SID albayı tarafından yö-netlenen ve Sardunya adında Alghero yakın-larında bulunan belge bir kamp hakkında haber yayınladı. Dergi, tssün kurulusuna ABD uzmanlarının yardım ettiği yazıyordu.

Bu programın, FM 30-31 memorandumı ile bazı ortak yanlarının olduğunu belirtmek ge-rek. Örneğin, bu program da, «esol» grupların giddet eylemlerine itilimesi için bu grupların içinde sızma gerekliliğine işaret etmektedir. Bundan daha sağçılara, bir darbe yapıp «güçlü bir rejim» kurmaları için gereke hazırlanmıştır.

FM 30-31, 1970 Ocak tarihindedir. O zaman-dan bu yana bu memorandum bazı değişiklik-ler eklenmiştir. Ama yine de ilk başta tarihli çok geç anlamaktadır. 1968 ve 1969'un fırtına olaylarından sonra Batt Avrupa'daki «esol» ha-reket güçleşmiş ve bir çok Trotskist, Maoçu grup ve anarhist efilim yeraltına geçerek siddetli ana savasın yöntemi durumuna getirmiştir. ABD gizli servisleri, ağır sol grupların içinde sızmak için bu durumu çok elverişli bulmuştur. «Ope-rasyon Kaos» bitmişliğinde bu grupların için bir çok ajanını sokmuştu; buna önlü «Kızıl Tuğaylara» da dahildir.

Bir zamanların Fransızkan rahibi Silvano Giroton'un öyküsünü buna örnek gösterebiliriz. Bu kişi, bir Latin Amerika ülkesindeki gerilla harekete sızarak uzun süre boyunca CIA'ya ihbarlarda bulunmuştu. Bollyvali gerilla lideri Jaime Paz Zamora'nın Ocak 1972'de La Paz'da yakalanması bu kişinin sağladığı haberler sa-yesinde mümkün olmuştu. Aynı kişi, Şil'de Pinochet rejimine de benzer hizmetlerde bu-lundu.

CIA, Kasım 1973'te Giroto'yu İtalya'ya gön-derdi. Giroto, orada «Kızıl Tuğaylar» liderleri-nin güvenini kazandı. Hatta bu liderlerden bi-risi, Renato Curcio, bu provakörden, «Kızıl Tuğaylar» içindeki polis ihbarcılarının ortaya çık-mak için grubun pasla geçmesini istemiştir. Ama, Fransızkan rahibinin «Kızıl Tuğaylar-la» «birlikteliği» çok sürmedi. Eylül 1974'de Curcio, Ci-rotto ile görüşürken tuzağı düştü ve «rahip-İtalyan'dan kaçmak zorunda kaldı.

Bir başka örnek de, silahlı ceterler kurmak suçundan Polonya'da tutulanan ABD vatandaşı Ronald Stark'tır. «Kızıl Tuğaylar-la» ilişki kur-mak istedi Stark'ın ABD istihbarat servisi için çalışmakta olduğunu ortaya çıkardı.

Bunlar, ABD gizli servislerinin kullandığı çirkin yöntemleri açıkça göstermektedir ve İtalya'da son birkaç yıldır yeralan birçok ynikçi eyleme ve politik cinayete daha çok ışık tutmaktadır.

3. BALKAN FİLM ŞENLİĞİ YAPILIYOR

1970 öncesinde Bulgaristan ve Romanya'da iki kez gerçekleştirilen ancak sıra Türkiye'ye geldiği halde sermayenin sinema alanındaki uzantıları tarafından engellenen Balkan Film Şenliği sonunda 14-21 Nisan 1979 ta rihi arasında İstanbul'da yapıyor. Balkan Ülkeleri arasında kültürel ilişkileri pekiştirmek amacıyla UNESCO tarafından düzenlenen Balkan Film Şenliği hem sinema sanatı, hem de Balkan Ülkeleri halklarının ilişkileri yönünden özel bir önem taşıyor. 1970 yılında UNESCO Türkiye Milli Komisyonu temsilcileri Şenliği Türkiye'ye gerçekleştirmeyi önermişler bu öneri öbür Balkan Ülkeleri tarafından da kabul edilmiştir.

Ancak Sıkıyönetim öncesi Demirel İktidarının Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yetkilileri böyle bir şenliği «yararlı» görmediklerinden şenlik finansını ve dokümanlarını Türk Sinematek Derneğine göndermişler, böylece bir «belâ-dan kurtulduklarını düşünmüşlerdi. Demirel İktidarının bu tavır Balkan Ülkelerinin kültürel ilişkileri alanında bir skandal olarak hâli hâlinde kalmaktadır.

SONRAKİ GELİŞMELER VE ÜMIT UTKU OLAYI

1974 yılında kısa Ecevit iktidarı döneminde bu tasarı yeniden canlandırılmış bu kez Şelçuk Bakkabaşın'ın çağmaları ile Turizm Bakanlığı bütçesine 1 milyon liralık bir tahsisat konmuştu. UNESCO Türk Milli Komisyonu bünyesinde oluşturulan ve başkanlığını iki yıl önce ölen sinema yazarı Semih Tuğrul'un yaptığı komiteye çeşitli kurumların temsilcileri katılmıştı. Bu temsilciler arasında her sinema olayını kişisel çıkarları için kullanmakta us ta bir sağı yapmanı da yer almaktaydı. Ümit Utku da ha ilk toplantıda şenliği ken di çıkarılması alet etmek için manevralar çevirmeye başlayan Ümit Utku ve bir iki arkadaşın amiktık kaldıkları farkinedine pusuya yat tılar. Komitenin başarıya süren çalışmalarına Ecevit hükümetinin düşmesine rağmen devam etti. Ancak bu kez AP'li İsmet Sezgin'in kurdele olan ve 1. MC hükümeti tarafından Turizm Bakanlığı Müsteşarlığının getirilen Mukadder Sezgin cancağız dostu Ümit Utku'ya elele verecek Bakanlık bütçesinden şenlik tahsisatını ka dırdı. Mukadder Sezgin daha sonra şenliğin bu sınırlı tahsisatına milyonlar ekleyerek Ümit Utku'nun Sheraton O-

tellinde düzenleyeceği İstanbul Film Festivali rezaletinin de harcamaşında ön ayak olacaktı. Tahsisatın kaldırılması üzerine bakanlıklara ağır eleştirilerle dolu bir mektup yazan Semih Tuğrul, UNESCO'ya da Şenliğin bu koğullarda düzenlenemeyeceğini bildirdi. Balkan Ülkelerinin bir bölümünün Sosyalist yönetiminin huzursuzluk duyan Demirel İktidarına böylece İkinci Uluslararası Kültür Şekandallı Yarışmak tan çekinmemiştir.

ŞENLİKTE SON GELİŞMELER

II. MC yönetiminin dağılımından sonra Balkan Şenliği girişimleri yeniden başlatıldı. UNESCO Milli Komisyonu adına Haldun Taner'in girişimiyle yeni bir komite kuruldu ve başkanlığına Mahmut Tali Öngören getirildi.

Ümit Utku'nun ve boyalı basının karşı çabalarına rağmen şenlik gerçekleştirilemedi. Şenlik yönetmeliğine göre Balkan Film Şenliği'nin amacı Balkan Ülkeleri arasında barış, dostluk ve dayanışmayı güçlendirmek, sinema adamlarının arasında kültürel alışverişini sağlamaktır. Bu amaçla 1979 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen Şenliğe 60'dan fazla yabancı komisyon katılıyor.

Yönetmeliğe göre her ülke şenliğe resmi gösteri dizisin-

de birer, enformasyon dizisin de üçer film bölümünde istediği kadar filmle katılıyor.

Yarışmalı olmayan şenlik komiteye kararlaştırılan özel bir kısa film yarışması yapıyor. Eski komite başkanı Semih Tuğrul'un adına düzenlenen bu kısa film yarışmasına her ülkeden kısa filmler katılıyor.

ŞENLİK/TEKİ ETKİNLİKLER VE KATILAN ÜLKELER

Şenlik süresince «Genç Kuşakların Sinema Yaratıcı ve Seyircisi Olarak Eğitimi» konulu bir sempozyum yapılacaktır; gösteriler, sergi ve konferanslarla tamamlanarak bir bütün oluşturulacak.

Şenliğe tüm Balkan ülkeleri katılıyor: Bulgaristan, Yunanistan, Yugoslavya, Arnavutluk, Romanya ve Türkiye. Sosyalist Balkan ülkeleri sinemacıları ile Türkiye'yi temsildeğalarının şenlik süresince kurucakları kültürel ilişkilerin ölkemiz sinemasına yeni perspektifler getireceğinden kışkı yok.

Şenlik aynı zamanda Eylül ayında Varna'da imzalanacak Türkiye - Bulgaristan Sinema Protokolünün ilk uygulaması olarak da bir başarı niteliği taşıyor. Bu sınavdan başarıyla çıkılması Sosyalist Balkan Ülkeleri ile kültürel ilişkilerimizin gelişmesinde önemli bir adım olacak.

Sabahattin Ali'yi anıyoruz

1 Nisan, ünlü yazarımız Sabahattin Ali'nin ölüm yıldönümü. 1 Nisan 1948 yılında devletin resmi ve zili istibaratı örgütüne düzenlendiği artık su götürmeyen bir cinayete kurban giden Sabahattin Ali, ulusal edebiyata büyük katkısının yanı sıra ilerici yazarlarımızın en büyük ve en değerlilerinden biridir. Öykü ve romanlarında halkımızın yaşamını, davranışlarını ve haklılığını büyük bir isticlakla anlattı. Öldürülmesi de bundandır. Tek parti döneminin son yıllarında iyiden iyiye aztan gelenlik ve suçlu savaşın saldırganını başlatdığı yıllarda Sabahattin Ali bir komple ile öldürüldü.

Ancak zili ölüm cetvelinin öldürdüğü Sabahattin Ali'nin edebiyatımızdaki ve demokrasi savaşımızdaki saygınlığı okuyamadık. O bugün de, üstelik saygınlığı daha da artırarak yaşıyor. Önu okuyarak, savasımızı okuyabildiğimiz sanan burjuvazi ise doğumunun 62. yıldönümünde TRT ekranlarında önu, hem de ilerici yazarlarımızın dilleye ancak zorunda kaldı. Ölümünün üstünden 31 yıl geçmesine rağmen Sabahattin Ali'nin sanatçı ve demokrasi savaşçısı olarak gücünün, burjuvazi tarafından da sökesöke tamamsızdır bu. Aynı zamanda Türkiye demokrasi güçlerinin çetin demokrasi savaşmalarını da sonucudur.

Gazeteci Yazar Kemal Bayram Çukurkavaklı'nın bir emek ürünü olan ve Sabahattin Ali'nin ölümünün üstündeki suskunluk duvarını büyük ölçüde yıkan «Sabahattin Ali Dosyası» adlı kitabında tanıttığı gibi Sabahattin Ali'nin katli Türkiye çapında güçlerdir, bugünün kontrolörleri, askerler, faşistlerdir. Özgür düşüncemeyi öldürmeye okuyabildiğimiz savas ve tarihin her anında yanlanlardı yarı. Sabahattin Ali bunun bir kanıtı ve kanıtlarından sadece biri...

Devlet Tiyatrosu sahnelerinde iki Sovyet yazarı

Yazarı. Kalabalık bir oyuncu topluluğunun rol aldığı oyunu Aziz Çalışar duru bir Türkiye'de çevirimi. Ali Taygun'un sahneye koyuşu ise yahn ve özgüye değer.

Lunacarski, 1917 devriminden sonra kurulan ilk devrim hükümetinde Kültür Komiseri (Bakan) olarak görev aldı. Devrim öncesinde de Lenin'in sıkı yoldaşlık ilişkileri olan Lunacarski devrimci bir sanat hareketinin örgütlenmesinde genç Sovyet Devletinin en yetkili kılavuzlarından biri oldu. Daha sonraları «proletarya» adı altında yaygınlaştırılmak istenen yahnlatık bir sanat anlayışının ilk belirtilerine karşı savasın veren Lunacarski, sanatın yapıyı olarak yaratılmayacağını, geçmişin gelenek

lerini yok sayarak değil, aşarak devrimi bir sanat hareketinin doğabileceğini savunudu.

1917 Büyük Ekim Devriminin önder kadrosunda yer alması Lunacarski'nin - bir devrimcinin oyununun Devlet Tiyatrosunda sergilenmesi ileriici sanat hareketi açısından bir kazanım olduğu kadar, ölkemizde antikomünizm putlarının nasıl birer birer yıkıldığını kanıtlayan bir demokratik kazanım olarak da ilgi çekiyor ve önem taşıyor.

SÖZ VERİYORUM
Devlet Tiyatrosunun yudunları ağartan oyunlarından biri de Arbuзов'un. Arbuзов çağdaş Sovyet Oyun yazarları arasında uluslararası bir üne sahip. Oyunları sosyalist ülkelerin yanı sıra İngiltere'de,

ABD'de ve İtalya'da sahnelenmektedir.

Uzak Yol, Gündoğumunda Bir Kent, Avrupa arızlı, Irkutsk Öyküsü, Tek Orada Bekliyorlar, Saat Onkiki, Acımasız Bir Oyun gibi tanınmış yapıtları olan Arbuзов'un **Söz Veriyorum** adlı oyununda İşçi Yenersü övgüye değer bir oyun çıkarıyor.

Oyun Leningrad savunması sırasında, genç Sovyet insanslarının yaşamaya bağliük birini ve faşist saldırganlara karşı onurlu bir savas veren, açliğin kök geldiği Leningrad'da «yaşamann bir görev» olduğu bilincine ulaşmaları çarpıcı bir şekilde anlatıyor. Arbuзов'un oyununda da tipti Lunacarski'nin oyununda olduğu gibi hem sanatsal hem demokratik bir kazanıma işaret ediyor.

Diyarbakır'da polis maoculara güveniyor

DIYARBAKIR, (ÖZEL) — Sıkıyönem 13 lide sürerken, sıkıyönem dışında kala Diyarbakır'da polisin baskın sıkıyönemli aratıyor.

Geçtiğimiz günlerde Diyarbakır'da SAVAS YOLU satan gençlere polis saldırdı. Hedef gözetecek açıydı. Gazeteleri yırttı. Çok sayıda genç gözaltına aldı. Polisler gözaltına alınan herici gençlere tekme tokat giriştiler. Tehdit ettiler. «Sizi tek tek maoculara vurduracağız» dediler.

Genç-faşist güçler pençelisin İGD safalarında örgütlenmesini kurması cabalıdır: Herici gençler bu yörede hızla örgütleniyorlar. Yeni yeni şube ve temsilcilikler açılıyor. Batman'da düzenlenen miting ve geçeler, Cingöz ve Hazra temsilcilerinin görkemli birer törene açılması gerici ve faşist güçleri telaşlandırıyor. Polisin Savaş Yolu satan gençlere saldırdı. Lice'de 31 Mart'ta binlerce köylünün, emekçinin, gençin, kadının faşist tirmanışı ve ulusal baskıyı protesto mitingine hazırlandığı

gün oluyor.

Bu saldırdı maoculuk denilen uluslararası gericiğin ülkemizde de emegen güçlere kolkola yürüdüğünü bir kez daha somutluyor.

ANTİMAOİST BİRLİK

Maocuların gerici yüzü hergün biraz daha ortaya çıkarken anti-faşist güçler içinden yalıtılmaları da hazırlıyor. Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nde maocuların giriştiği son saldırı üzerine tüm demokratik kuruluşlar aralarında maoculuğu ve maoculara karşı bir birlik oluşturdu. İGD, DDKD, GEB, DİHK, Genç-Öncü, ve SGP'nin başını çektiği bu birlik, tüm okullarda, yurtlarda, işyerlerinde örgütleniyor.

Anti-faşist, antiemperyalist ve antişovnist tüm güçlerin bu birliği maoculara bel bağlayan gerici faşist ve emegen güçleri rahatsız ediyor. 24 demokratik örgütün altına imzasını attığı ve maoculara karşı birlikte hareket edileceğini açıklayan bildiriyi izin verilmiyor...

Lâstik-İş Sendikasına bağlı Kaçuk ve Protaş işyeri işçileri

Kaçuk Protaş'da 55 işçi altınıca direniş başladı

İZMİR, (İSTA) — DİSK'e bağlı Lâstik-İş Sendikasına üye işçilerin tümünün başlattığı direniş kararı bir şekilde sürüyor.

9 Mart günü işveren 11 işçinin iş aktilerini feshetdiğini bildirdince 196 işçi işverenin bu kararını tanımamarak, işten atılan arkadaşlarını da aralarında alarak işbaşı yaptılar.

İşveren, işyerine polisleri çağırarak 11 işçiyi işe sokmadı. Bu-

nan üzerine tüm işçiler yemekhanede toplanarak ürettini durdurdular. İşçilerin kararı tutumuna işverene işveren «kannaksız evre» gerekçesine şimşakar işçilerin iş aktilerini tuzmatması olarak feshetdiğini açıkladı. İşçiler direniş geçti.

İşverenin 11 işçiyi ek olarak 44 yeni işçiyi kesinlikle işten attığını açıklaması üzerine toplanan işçiler, direnişin sürdürülmesini oybirliği ile kararlaştırdılar.

Kayseri Valisi Celal Kaya Can, Anayasayı suçladı

Kayseri'de son günlerde artan olaylar üzerine 13 Demokratik Kitle örgüt temsilcileri Kayseri valisini ziyaret ederek daha da etkin tedbirler alınmasını istediler. Yapılan görüşme-de saldırdılar herici ve devrimci lere karşı yoğunlaşarak belirttiler. Faşistlerin yuvası olarak bilinen İstasyon Caddesindeki Venedik Kafeteryasının kapatılmasını istediler.

Vali Celal Kaya Can, «Bunun mümkün olmadığını, zaten

1961 Anayasasının İdare Amirlerinin yetkilerini kısıtladığını, böyle olunca da bu Anayasasını getirdiği hükümlerle anarşik olayların önlenemediğini söyledi.

Valinin bu açıklaması demokratik kitle örgütleri tarafından tepkiyle karşılandı. Demokratik örgüt temsilcileri valisini uygulamakla görevli Valinin Anayasayı suçlayan konuşmasını üzerine toplantıyı terkettiler.

Emperyalizmin kürkçü dükkânı ve bölücülük edebiyatı

(Baştaraf 2. Sayfa da)

maçlar için kullandığımız ileri sürdü.

İşbirlikçi tekeli sermayenin hazırladığı yeni saldırı, bir hükümeti düşürme saldırdı değildir. Ancak sermayenin kendisine daha uygun hükümet formülleri oluşturamadığı, bu hükümete kendi çıkarları doğrultusunda biraz daha ekle düzen verecek işleri sürdürmek niyetinde olduğu bir dönemde, hükümetten son haldeki emsaller kurumsal da kopararak, tam kendi yönlümesine oturmaya zorlamak ve bir AP-CHP koalisyonu için düzenlenmiş bir ağırlık koyma ve son ödülleri de alma saldırdıdır. Önümüzdeki günlerde, sermayenin yeni saldırısının gerçek yüzü daha da iyi görülecektir.

BÖLÜCÜLÜK, BÖLENLER VE KÖLER...

Geçtiğimiz günlerde, Türkiye böylesi bir çöküşte ve bunalmaya başlamışken, hükümet yetkililerinin ağzından yeniden bölücülük ve bölücülüğe karşı her türlü önlemin alınacağı, devletin korunacağı sözleri dökülmeye başladı. Milli Güvenlik Kurulu toplantısının başkonusu bölücülük oldu. Başbakan Ecevit ise yaptığı basın toplantısında özellikle İran'ı hatırlatarak ve bir süredir ortaklıkta toz duman arasında o da sesini duyurmaya çalışmış MSP lideri Erbakan'a «ak sık laf dokundurarak Türkiye'yi İranya benzetmeye çalışmaları» ağır pisküdüdü. Bir arada bir çok bölücü tirallı gazeteye «Doğru'da birşeyler mi oluyor» türündeler başlıklar atılan bazı gelişmelerde açığa çıkarılmış ama, sıkıyönem komutanlarından İçişleri Bakanına, Adalet Bakanından Başbakan'a kadar çeşitli yetkililer

«bölücülük» sözünü ağızlarından düşürmediler. Hükümet ve yetkilileri kuşkuya düşüren herhalde sadece İran'daki gelişmeler, Kürt ve Türkmen ayaklanmaları değildi. Gerçekten de Doğru'da birşeyler oluyordu. Kürt halkının haklı ulusal istemlerini provoke etmeye cabalayan yerli yabancı ajanlar, yeni gerçek bölücüler yine gözlerden gizlenmek istenirken, «bölücülüğün» amacıyla tüm demokrasi güçleri üzerindeki baskıların yoğunlaştırılması cabaları gözden kaçmıyordu.

Bölücülük çöküşkarının gerçek bölücülere, emperyalist ajanlara karşı devleti güçlendirme amaçlarına ve demokratlara karşı yükseldiği günlerde birbirini izleyen iki faşist saldırı, bölücülerin başı Türkiye'nin ve hemparlarını masum görünümünü bir kez daha sildi aldı. Önce TSİP Genel merkez saldırdı ugradı ve TSİP örgütlenme sekreteri Aydoğan Gezer tabancayla vuruldu. Gezer'in durumu iyiyi giderken bu defa TEŞ Genel Başkanı Mihri Belli partı binasına girenken kılığını teşhis ettiği Ülkü Ocaklı Cengiz Ayhan'ın silahı saldırdısına ugradı ve vuruldu.

Hükümet Başkanı üzüntülerini belirtti ama, hükümet kanadında, bölücülük edebiyatının ardunda yatan faşizmin gerçek yüzünün hâlâ görülmediği, görülmekten korkulduğu ve tüm güzel sözlerle ve vavdiler rağmen faşist cinayet şebekelerinin köküne inilmeye ne niyet ne de güç bulunmadığı; bir kez daha ortaya çıktı. Şu ortada, şu ortada. Hem de her gün yeni suçlar işleyecek. Ama bazıları, yeni gözleri, anlaşılacak tekellere gözdüküllere kapansın. Hiç birşey görmeyebilirler.

SAVAS YOLU

SAHİBİ: OYA BAYDAR

YAZIŞLARI MÜDÜRÜ: ALİ İHSAN ÖZGÜF
İbrahim AKIK

- YÖNETİM YERİ: 2. Beyler Eminsoy İşhanı K.3 No:304-Kemeraltı - İZMİR ● BANKA HESAP NO. Y. Kredi Bankası Çemberlitaş Şb. 1736-53
- ABONE KOSULLARI: Yıllık 400 TL. 6 Aylık 200 TL. 3 Aylık 100 TL.
- YURT DIŞI ABONE: (YILLIK): F. Almanya 80 DM. Belçika 1360 BF. İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF. Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 50 Kanada Doları, Avustralya 50 Avustralya Doları, İsviçre 180 Kron. İsviçre 92 İF ● İLAN KOSULLARI: (İç Sayfalar) İttüen cm 50 TL. ● İÇ DÜZEN Savaş Yolu Teknik Sekreterliği: ● DİZGİ: Doğruluk Mat. Tic. Koll. Şti. ● BASKI: Doğruluk Mat. Tic. Koll. Şti. ● DAĞITIM: Savaş Yolu Dağıtım Servisi

Son Baskı Tarihi: 17.4.1979

Tekeller tüketim kooperatifçiliğine el attı...

HALK - KOOP

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERDEN HABERLER

IGD Diyarbakır Şube Kongresi yapıldı

İlerici Gençler Derneği Diyarbakır Şubesi'nin 2. Olağan Genel Kurul'u 18 Mart 1979 günü TÖB-DER Salonunda yapıldı. Türkiye ve Kürte marşların, tüküllerin hep bir ağızdan söylendiği Genel Kurul'da DISK'e bağlı Dev Madensin, Bölge Temsilcisi Ahmet Tan, DDKD Diyarbakır Şube Başkanı Kubbettin Aış, Genç-Öncü adına Osman Kızılcık, İKD adına Ulka Akgün ve öğretmenler adına da

Mithat Özlümeç birer konuşma yaptılar.

Demokratik bir platforma döngün genel kurulda «Ana dilde eğitim yapılması» yolunda savaşım güdüldüğüne ilişkin de İlerici gençlerin kararları alındı.

Yönetim Kurulu'na Mustafa Dağcı, Semal Arac, Selçuk Topcu, Adil Balçık ve Haşım Çim seçildiler.

TÜS-DER Balıkesir Kongresi'nde DSF'ye katılma önerisi benimsendi

Tüm Sağlık Personeli Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÜS-DER) Balıkesir Şube Genel Kurulunda bir konuşma yapan TÜS-DER Genel Başkanı Hasan Fehmi Mavi, sağlık emekçilerinin özgül sorunlarının çözümü için sürdürülen kararlı savaşımın daha da yükseltileceğini belirtti. Genel Kurul'da çeşitli kararların yanı sıra DSF'ye üye olunması için getirilen karar önerisinin TÜS-DER Genel Kuruluna götürülmesi benimsendi. Yönetim Kurulu'na Mustafa Vural, Mehmet Soydan, Erdoğan Çulha, Osman Ayanoglu ve Arzu Alpen seçildiler.

TÖB-DER Şube Kongreleri yapıyor

Geçtiğimiz günlerde TÖB-DER Lice, Öğuzeli, Çal Kırkağaç, Ankara ve Trabzon Şubeleri genel kurulları yapıldı.

TÖB-DER Lice Şubesi'nin olağan Genel Kurulunda erkin Örgütsel Birlik Kongresi'nin toplanması, Nevroz gününün kutlanması, Uluslararası Çocuk Yılı'nı yigümsal olarak kutlanmasının yanı sıra bir dizi demokratik istemler, İlerici kararlar alındı. Birlik Dayanışma Listesine yer alan Mehmet Han Gelirkan, Aydın Ergün, Ali Kavuk, Seyithan Çetin, ve Besir Doğan Yönetim Kurulu'na seçildi.

TÖB-DER Öğuzeli Genel Kurulunda da Örgütsel Birlik Kongresi'nin gereği ve önemli vurgulanmış. TÖB-DER Genel Merkezine çekilen bir telegrafta bu yönde çağırma yapılması istendi. Birlik Dayanışma Listesine yer alan Gama Ali Döner, Nedim Yeşiltepe, Mehmet Yılmaz, İzzet Gökçek seçildiler.

TÖB-DER Çal Genel Kurulunda

da Birlik Dayanışma Listesi seçimleri 80 oyla kazanarak Devrimci Öğretmen listesi 67 oyla

Yönetim Kurulu'na Halit Şafak, Meriç Kültür, Bayram Kuzu, Süleyman Süremler ve Süleyman Nalbant seçildiler.

TÖB-DER Kırkağaç Şube Genel Kurulunda 72 delege katıldı. 62 delegenin Birlik Dayanışma Listesine oyu verdiği seçimlerde Demokratik İlerici Birlik 5. Devrimci Öğretmen 3. Balıkeç Eğitimciler ise 2. oyu aldı. Yönetim Kurulu'na İbrahim Özkan, Mehmet İdrispaç, Efrim Yıldırım, Selami Cakır ve Mehmet Şenbaşı'nın getirildiği genel kurul'da Selahattin Tepe de Genel Merkez delegeliğine seçildi.

Ote yandan seçilmiş günlerde toplanan TÖB-DER Ankara Şubesi Genel Kurulunda yönetimi Devrimci Öğretmen, TÖB-DER Trabzon Şubesi Genel Kurulunda da yönetimi Demokratik Merkez-yetçilerin listeleri kazandı.

İSTANBUL, (İSTA) —

Kısa adı HALK-KOOP olan ve İstanbul'da Kartal, Pendik, Maltepe, Kaynarca, Küçükyağ, Tuğayyolu, Karlıtepe, Gümüşhaneller, Fikirtepe, Kükükmece, Ortaköy, Rumelhisarı Cevizli emekçi halkı ile Singer İşçileri ve Senta İşçileri tarafından kurulan Halk Tüketim Kooperatifleri ve KÖY-KOOP İstanbul 1. Bölge Temsilciliği ortak bir açıklama yaparak, tekellerin tüketim kooperatifçiliğine el atmasını sergilediler.

Ortak açıklamada, Yapı Kredi Bankası ve Halk Sigorta tarafından kurulan ve HALK-KOOP adı verilen bir kuruluşun reklamlarını gazetelerde yer aldığı, tekellerin HALK-KOOP teminat kullanılarak somuturlarının bu alanda da kul lanmaya çalıştıkları belirtildi.

Açıklamada HALK-KOOP'lara amaç şöyle tanımlandı: «HALK-KOOP'un amacı tekellere, aracı, büyük toplanı ve vurgunculara dur deyip, pahalılığı sınırlamak ve halkın örgütlenmesine katkıda bulunmak, pahalılığı yarıtanları halka teşhir etmektir.»

Balıkesir'de AP'li Belediye Başkanına karşı 35 köy muhtarları ortak eylem programı yaptı

BAKESİR, (İSTA) —

Balıkesir'in AP'li Belediye Başkanını, Merkez İlçe ile Kepsut ve Bigadice'de başlı 39 köyü limar sahası içine almış tepkile karşılandı.

Belediye'nin kararı üzerine Çayırhisar Köyünde toplanan köy muhtar heyetleri, bu usulama ile limar sahası içine giren köylerde yapılacak tüm inşaatlardan proje isteneceğini ve köylüler yeni mali zorlukların yüküneceğini dile getirdiler. Çağdaş Hukukçular Derneği-Balıkesir Şube Başkanı ve CHP Meclis üyesi Sadı Acunsal ve ayaktarı'nın da katıldığı köy muhtar heyetleri ortak toplantısında muhtarlardan oluşan bir heyet seçildi ve belediye başkanına karşı yürütülecek eylemin programı hazırlandı.

Hazırlanan programa göre, köylülerin huzurunda Belediye Başkanı ve emmanları ile ilin diğer iları yetkilileri ile tartışılmı toplantı yapıyor. Bu arada toplantıyı yönetmek ve diğer eylemleri yürütmek üzere muhtarlardan oluşan bir komite de görevlendirildi.

Antalya'da «Gençliğin Antifaşist Savaşımı» Gecesi yapıldı

Antalya'da yapılan Gençliğin Antifaşist savaşım gecesi yigümsal bir şekilde düzenlendi.

Geçtiğimiz yıl 16 Mart günü yedi öğrencinin ölümi ile sonuçlanan İstanbul Üniversitesi öğrencilerine yapılan bombalı saldırı saldırıya protesto etmek amacıyla düzenlenen gecede tüm demokras gücünün eylem ve cephe birliğinin gerekliliği vurgulandı.

Erdek'te Antifaşist Savaşım Gecesi

24 Mart'ta, Erdek Kültür

Derneği ve İlerici Kadınlar derneği üyelerinin çabalarıyla, yigümsal bir katılım ve coşkun bir hava içinde «Barış ve demokrasi için Savaşım» gecesi yapıldı. Balıkesir, Gönen ve Bandırma'dan da çok sayıda kişilerin katıldığı gece Erdek'te gerçekleştirilen en kalabalık ve en görkemli savaşım gecesi oldu.

Gecedeki konuşmalarda, CHP agrılıklı hükümetin sıkıyönetim kararı ve bunaltım yükümlü emekçilere yüklenen politikası, anti-demokratik uygulamalar eleştirildi, bunaltımın çıkış yolunun ve faşizme geçit vermemenin yolunun UDC ve İleri demokratik devrim olduğu vurgulandı.

Gecede, Dünya Çocuk Yılı nedeniyle 6-11 yaşları arasındaki çocuklardan oluşan koro, Nazım Hikmet'in derlenen tükürler okudu. Ali Özgentürk'ün «Yasak» filminden sonra gece, «Ulusal Demokratik Cephe Derneği» afişimize geçit yoks, «Faşizme karşı omuz omuza», «Haydi 1 Mayıs 79'ı, 45-ci sınıfta partisine özgürlük» belgileriyle sona erdi.

Buca Sağlık Koleji öğrencileri öğretmenlerinin sürülmesine karşı eyleme geçti

İZMİR, (İSTA) —

SSK'ya bağlı Buca Sağlık Koleji'nde İlerici öğretmenlerin Şule Mansup, Emine Gümüşten, Zühal Arslanar, Nilgün Güngör, Üflet Ümükanat ve Sengül Ayas'ın Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hiç bir gerekçe gösterilmeden sürüne gönderilmeleri üzerine okulu tüm öğrencileri boykot kararı olarak derslere girmediler.

İLK İNSAN : « GAGARİN »

«Uzayın fethi alanındaki zaferleri, sadece bizim halkımızın değil tüm insanlığın başarısı olarak kabul ediyoruz. Bu kazanımları, tüm insanların ilerlemesi, mutluluğu ve iyiliği için, tüm halkların hizmetine sunmakta mutluluk duyuyoruz.»

1957 yılında ilk uzay uçuşunu gerçekleştiren ve insanın uzayı fethine doğru ilk büyük adım atan Sovyetler Birliği'nin, Parti Merkez Komitesi, SSCB Yüksek Sovyeti ve SSCB Bakanlar Kurulu'nun ortak mesajları, daha 1957'lerde Sovyet uzay programının özünü açıklıyordu.

Uzay çağına başladığını simgeleyen ilk uydunun uzaya fırlatılmasından üç buçuk yıl sonra, 12 Nisan 1961'de ilk insan uzaya çıktı. Bu ilk uzay fathini Sovyet vatandaşları Yuri Gagarin'di. Gagarin, o yıllarda, sadece sosyalist ülkelerde değil, tüm kapitalist - dünyada da, adeta bir efsane oldu. İnsanlık, Gagarin'de en eski rüyasının gerçekleşmesini görüyordu. Yani, ilk insanın uzaya gönderilmesi ve görevini başarıyla yerine getirdikten sonra dünyaya dönmesi, sosyalizmin bilimsel teknik üstünlüğünün de en somut bir ifadesiydi.

Gagarin'in uzaya çıktığı 12 Nisan günü aynı zamanda Uluslararası Havacılık ve Uzay Bilimi Günü'dür.

İlk insan yapısı uydunun uzaya gönderilmesi veya ilk insanın uzaya çıkması, aslında önemli bölümlü Sovyet bilimlerinin eseri oldu. Bir bilimsel-teknik gelişimin sonucuydu. Uzay uçuşları biliminin temelleri 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyılın başlarında Rus bilgini Tsolkovski tarafından atılmış, devrim sonrasında Sovyet bilim adamı Memeşevski'nin «değişken kitleli cisimler dinamiği» üzerine çalışmaları modern fizik tekniklerinin gelişmesine yardımcı olmuştu. Aynı dönemde Batıda da uzay bilimi teorik ve bilimsel çalışmalar, teorik katkıları ağırdaki olsa sürüyordu. Uzaya ilk uçuş, ilk canlı taşıyan uçuş (Köpek Layka hatırladılar) ve ilk insanın gönderilmesi başarısı Sovyetler Birliği'nin, yani özünde sosyalizmin bilimsel-teknik üstünlüğünün ürünüydü.

Gagarin'ın, yani uzaya giden ilk insanı, başka isimleri uçuşları izledi. Gagarin uzaya 108 dakika kalmıştı. Ondan sonra Aleksı Leonov uzaya daha uzun kaldı. Nihayet ilk kadın komzontu Valentina Tereszkova Uzaya gönderildi. Yıl 1963 aylardan Haziran'dı. Dünya ilk kadın komzontu, cesaretin, özverinin, ancak sosyalizmin sağlayabileceği gerçek kadın erkeği eşitliğinin simgesi bulduklar. Tereszkova, halen Sovyet Kadınlar Komitesi Başkanı'dır.

Bu arada, ABD'de de uzayın fethi ve uzay araştırılmasında yeni adımları atıyor, uzaya uçuş ve insan gönderiyorlardı. Ancak testiste birkaç deneyin, özellikle de bir «insanlık deneyi» in başarısızlığı uğraması, bu çalışmaların, bir süre akattı. Sovyetlerin uzay bilimi ve çalışmalarındaki başarıları sosyalizmin üstünlüğünü bir kez daha belirlemiş oluyor ve uzay çalışmalarının propaganda değeri artıyordu. Bu zaman üzerine, her alanda rekabette öne geçiren ve uzay bilimini de tüm insanlığın yararına bir iş olarak değil, savacı emellerin veya kapitalizmin propagandasının bir parçası olarak gören emperyalist sistem, canını dişine taktı. Çarpıncılığı ve propaganda değeri büyük bir «uzay savunusu» hazırlıkları hızlandırıldı: ABD,

Yuri Gagarin, uzaydan döndükten sonra çocukları...

1969 Eylülünde ilk insanı Ay'a gönderdi ve Ay'a giden ilk insan Ay toprağının örnekleri olarak döndü. Bu olay tüm dünya televizyonlarından direkt olarak yansıtıldı; büyük ilgi gördü. Aynı sıralarda Sovyetler Ay'a bir araç gönderme ve bu araçla Ay'dan örnekler getirme projesini geliştirmişlerdi. Ancak «sanas-yons» değil bilindi. Sovyet uzay füzeleri 1970 yılında Ay'a ilk otomatik uzay laboratuvarını indirdiler. Lunokhod-1 adıyla bilinen uzaktan güdülmeli kendi kendine çalışan laboratuvar, aylarca ay yüzeyinden düzenli bilgi aktardı. Lunokhod-1'i benzeri yeni araçlar izledi. Daha sonra Vents-9 ve Vents-10 otomatik istasyonlarının parçaları Çoban Yıldızı'na indirildi ve bu araçlar, yeryüzünden 90 kat daha fazla bir basınca direnç göstererek, ardi 500 dereceyi aşan bir ısıda, Çoban Yıldızı'nda adeta bir «fotograf atölyesi» açtılar. Oradan son derece önemli ve net fotoğraflar elde edildiler.

UZAYIN FETHİNDE BİR DÖNÜM NOKTASI

Uzayın fethinde bir dönüm noktası da, uluslararası bilimsel işbirliğinin çağımızdaki en güzel simgesi sayılan SSCB-ABD ortak uzay uçuşlarıdır. Bu uzay uçuşu denemesi üç yıldır hazırlanmıştır. «Uzaya el sıkışma» diye hatırlanan ve o dönem büyük yankı uyandıran dünya ölüsünde bir ilgi ve coşkuya karşılannan bu olayda, 17 Temmuz 1975'de, iki uzay gemisi ilk «konektörleme» gerçekleştirildi. Sovyet Komzontları Aleksı Leonov ve Valeri Uabsov, Amerikalı astronomlar Thomas Stafford, Vance Brand ve Donald Slayton'ın genç bir bilimsel araştırma programını birlikte başarıyla ulaştırmışlardır. Brejnev, Soyuz-19 ve Apollo ekiplerine, kenetlenme ve el sıkışma günü gönderdiği selamlama mesajında şöyle demektedir:

«Sovyet - Amerikalı Bilimlerdeki olumlu değişimleri ve detant, ilk uluslararası uzay uçuşunun gerçekleşme koşullarını yaratmıştır. Tüm insanlığın ilerlemesi ve barış yararına,

ülkeler ve halklar arasında bilimsel ilişkilerin gelişmesi için yeni olanakların açıldığı görülmektedir.»

Öte yandan uzay bilimi ve araştırmalarında sosyalist ülkeler arası işbirliği ve ortak programlar 1967'lerden beri gündemdedir ve giderek gelişmektedir. Sosyalist ülkeler arası ortak uzay programının bir parçası olarak İnterkozmos serisinde uydular uzaya gönderilmekte, bu uydular ortak bir çalışmanın ürünü olduğu kadar, insanın bilimsel veya pratik sonuçları da ortak yararına sunulmaktadır.

Jules Verne, Aya Seyahat romanını yazdığından, insanın yaratılışına ve bilime olan önemini insanlığı, geleceği» haber veriyordu. Onun hayallerinin gerçekleşmesi ilk kez, sosyalizmin, sosyalizmin ana vatanında oldu. Kapitalist sistem yarışmaya bir adım sonradan ve sosyalist sistem karşısında ezilmemek için katıldı.

Bilimin tartışılması gerçek bilim ve teknolojinin tüm olanaklarının zorlanması, bilim ve teknolojinin en hızlı ve sınırsız gelişmesini ancak ve ancak sosyalizmle olanaklı olacaktır.

İlk insanın uzaya çıktığı Uluslararası Havacılık ve Uzay Bilimi Günü'nde, dünyanın tüm barışsever güçlerinin, bilimden ve ilerlemekten, insanından ve insanlığın yana güçlerinin ortak amacı, uzay bilimi ve uzay çalışmalarının, uzayın olanaklarını tüm insanlığın ortak çıkarlarına dönük biçimde kullanılmasını sağlama yönünde için savaşım vermek olmalıdır.

Uzay bilimi ve uzay çalışmalarlarıyla sosyalizm, bilimsel-teknolojik üstünlüğünü dostla paylaşma amaçlanmıştır. Yani, uzay çalışmalarının insanın tüm insanlığın ortak çıkarı olarak koyan sosyalizm, bu alanda da kendi ilkelere sadıktır. Dünya barış ve ilerleme güçlerinin savaşımı ve ağırlığı, bu ilkelere ters düşecek davranışları geriletebilecek güç sahiptir. Bu gücün kullanılması, uzayın bir savaş değil bir barış alanı olmasının sağlanması gerektir.